

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

paa

Herlufsholm

i Juni og Juli 1915.

**Statens pædagogiske Studiesamling
København V.**

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

paa

Herlufsholm

i Juni og Juli 1915.

Beretning om 350 Aars Festen d. 26. Maj 1915.
Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten
i Skoleaaret 1914—15.

Næstved.

„Næstved Avis“s Bogtrykkeri.
1915.

Beretning

om

350 Aars Festen d. 26. Maj 1915.

Den 23. Maj d. A. var det 350 Aars Dagen for Herlufsholm Skoles Oprettelse; paa denne Dag underskrev nemlig i Aaret 1565 Herluf Trolle og Birgitte Gjõe Fundatsen for Herlufsholm. Da imidlertid Fødselsdagen i Aar faldt paa 1. Pinsedag, besluttede Hs. Excellence Forstanderen, at Jubilæet skulde fejres ved en Fest d. 26. Maj, 350 Aars Dagen for den Dag, da Kong Frederik II gav Stifternes Gavebrev sin Konfirmation.

Til at deltage i Jubilæumsfesten indbød Forstanderen et stort Antal ældre Herlovianere og Venner af Herlufsholm samt Stiftelsens Embedsmænd med Fruer; desuden blev indbudt og deltog i Festen Konsejlspræsident Zahle, Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet Kejser-Nielsen, Universitetets Rektor, Prof. Westergaard, Direktør for polyteknisk Lærestalt, Prof. Hannover, Biskop over Sjællands Stift Ostenfeld, Departementcheferne Weis og Arup, Undervisningsinspektør, Prof. Tuxen, Amtmændene i Sorø og Præstø Amter, Embedsmænd i Næstved, Sogneraadsformand og Sognefogeder i Herlufsholm Sogn, samt en Del Gaardejere som Repræsentanter for Herlufsholm Gods.

En ganske særlig Glans fik Festen ved Hs. Majestæt Kongens Nærværelse; Herluf Troiles og Birgitte Gjøes Fostersønner vil bevare i taknemmelig Erindring, at Landets Konge ønskede med dem at hædre Mindet om Skolens Stiftere, som de selv omfatter med saa stor Ærbødighed og Kærlighed.

VI

Allerede tidlig paa Formiddagen den 26. Maj begyndte de indbudte at indfinde sig, og Herlufsholm modtog sine Gæster i saa skøn en Skikkelse, at de neppe nogensinde har set Skolen skønnere. Hele Dagen igennem var det det herligste, milde Foraarsvejr, og det sene Foraar lod Frugttræerne i Haverne og Kastanjen paa Grønne Plads staa i et pragtfuldt Blomsterflor.

Da Gæsterne fra København, der med Ekstratog blev kørt til Rødehus-Alléen, Kl. ca. 12¹/₂ havde naaet Herlufsholm, og alle Deltagerne i Festen saaledes var samlede, spiste man Frokost paa Spisesalen for derefter i Klostergaarden at afvente Kongens Ankomst. Lidt før Kl. 1 kørte det kgl. Automobil op foran Klosterbygningens Port, hvor Hs. Majestæt Kongen, der var ledsaget af Kabinetssekretær, Kammerherre Krieger og Adjutant du jour, Kaptajn Arnesen-Kall, blev modtaget af Forstanderen. Rektor, Lærerne og Stiftelsens øvrige Embedsmænd blev her af Forstanderen forestillet for Kongen, og denne traadte derpaa ind i Klostergaarden, hvor Gæsterne og Herlufsholms Disciple modtog ham med en Velkomstsang, skreven af Baron Palle Rosenkrantz.

Mel.: Mens Nordhavet bruser.

„Kong Frederik den Anden saa god og from
Hans Naade har gjort dette Bytte,
At Hillerødsholm under Kronen kom,
Og Herluf til Skovkloster flytte.“
Da rejstes Frederiksborg af Gaardens Grus,
Og Herlufs Skole i Munkes Hus.

End knejser den Kongeborg stolt og stærk,
Kong Frederik den Anden til Ære,
Og Herlufsholm skal Hr. Herlufs Værk,
Til kommende Slægter bære.
Thi skønt halvfjerde Hundred Aar svandt hen,
De tvendes Virke staar med Livskraft end.

VII

Saa vær da velkommen bag Klostersvæg,
Kong Christian af Frederiks Stamme,
End lyder vor Tak for det Magelæg,
Der aldrig blev gjort til Skamme.
Hvad Herremand og Konge gav og tog,
Staar frit og signet under Dannebrog.

I Forstanderlejlighedens Spisestue indtog straks efter Ankomsten Kongen, Forstanderen, Rektor, Kmh. Krieger og enkelte andre en hurtig Frokost, hvorefter hele Selskabet i Procession begav sig fra Klostergaarden til Kirken, forrest Disciplene, derpaa Kongen og Forstanderen og tilsidst de øvrige tilstedeværende.

Højtideligheden i Kirken indledes med Herluf Trolles Oversættelse af Te Deum, sunget af Disciplene, og hvortil Organist Wiig havde skrevet Musikken.

O Gud, dig lover vi,
Dig en Herre bekender vi,

Dig en evig Fader;
Al Verden dig priser og roser,

Dig priser alle Englemagter,
Alt Fyrstendom og al Himmelkraft.

Dig priser Cherubim og Serafim
Uafadelig og med evig Klang.

Hellig, hellig, hellig
Est du vor Gud, Herre Zebaoth.

Opfyldt er baade Himmel og Jord
Af din Majestæt og Ære stor.
Dig ogsaa lover dine Apostlers hellige Kor.

Og al den ganske Profeters Hob
Forkynder din Ære og Lov.

VIII

Dig lover og din rene
Genløste Martyrskare.

Din hellige Kirke paa Jorden
Altid dig priser og roser.

Dig Gud, vor Frelser, underfuld i Heilighed,
Din hellige og sande énbaarne Søn vi love,
Med din Hellig Aand, vor Trøstermand!

Dig, Gud Fader, Søn og Hellig Aand,
Vi priser, saa længe vi lever,
Og lover dit Navn evindeligt,
Ja, nu og evindeligt!

Da Te Deum var sunget, talte Biskop Ostenfeld, idet han som Udgangspunkt for sin Tale tog Paulus' Ord: Gudsfrygt er nyttig til alle Ting og har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det, som kommer. (1. Tim. 4, 8.)*)

Naar man vil vide, hvad Apostlen Paulus har at forkynde, hvad der er hans Indsats i Aandslivet og Aandsudviklingen, saa kan man jo læse alle hans Breve igennem og efter dem danne sig et Skøn derover. Men, har man gjort det, vil man erfare, at han meget hyppigt i en enkelt Sætning, i et Kærneord, giver Udtryk for det, han selv lever paa og er Forkynder af. Saadan vil det altid gaa for den, som er rigtig hjemme i det, som han taler om, han vil ofte i Talens Løb ligesom i sammentrængt Form give Udtryk for det, han har paa Sinde. Et saadant Kærneord er ogsaa det oplæste: „Gudsfrygt er nyttig til alle Ting og har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det, som kommer“.

*) Talen er gengivet efter Talerens Manuscript; det samme gælder i det følgende alle Talerne i Bibliotheksbygningen; Talerne paa Festsalen er gengivet efter stenografisk Referat.

Der er noget i det Ord, som i meget høj Grad støder en moderne Bevidsthed, ja, maaske faar den til noget overlegent at trække paa Skuldrene — og samtidig er der over det noget i bedste Forstand moderne, tiltækkende for vor Tids Bevidsthed. Jeg vil begynde med det sidste. Han taler om, at Gudsfrygt er nyttig. Det er et Ord, som i høj Grad passer for os. Der har været andre Tider, hvor det skønne, det ophøjede, det betagende var det, som udøvede stærkest Tiltrækningskraft paa Menneskenes Sind, men vor Tid er en praktisk Tid, som spørger om det nyttige, det, som har Livsværdi, gør mig dygtigere til at leve — ja, ikke sjældent kan dette Træk hos vor Tids Mennesker slaa over i sin Karikatur, saa det nyttige bestemmes paa en lav og egoistisk Maade; men, at Karikaturen træder frem, er vel netop et Bevis for, at det er et Træk, som er ejendommeligt for Tiden. For saa vidt har Ordet: „Gudsfrygt er nyttig“, en Tiltrækningskraft over sig for vor Tids Mennesker. Men samtidig støder det fra, thi, siger man, det var da omtrent den sidste Egenskab, jeg vilde tillægge Gudsfrygt — jeg vil respektere den, men den hører dog nærmest til Menneskelivets Luksus; om man er gudfrygtig eller ikke, har vel ikke saa stort at sige i det praktiske Liv. Jeg mener, at denne Frastødning beror paa noget af en Misforstaaelse; det er nemlig ganske sandt, at hvis Gudsfrygt betyder en mer eller mindre udflydende Tanke om Gud og hans Forhold til os eller nogle ubestemmelige Følelser overfor den Magt, som har alt at raade, ja, saa kunde man da ikke falde paa at sige, at Gudsfrygt er nyttig. Men Sagen er, at det betyder Ordet ikke i Apostlens Mund. Der betyder det noget ganske bestemt, nemlig en Vished, som har fyldt hans Sind, en Vished om Gud som hans

Frelses Gud, at han, som er en Synder og kender sin egen Uværdighed, ved Troen paa Jesus Kristus har faaet Syndernes Forladelse som en Gave. Det er med andre Ord ikke Tanker og Overvejelser om noget muligt, men det er et Livsforhold, som han er kommen ind i paa personlig Maade, og anden Maade kan man ikke komme ind i et Livsforhold paa; han har givet sig selv hen til den Gud, som kaldte ham; han har omvendt sig til ham, siger han. At leve med denne Gud, at lyde ham, at være vis paa ham, er det, som Paulus forstaar ved Gudsfrygt — og ikke noget ubestemt, udflydende noget.

Det kan være lærerigt for en selv at se paa, hvem der i den hellige Skrift kaldes gudfrygtig. Jeg vil nævne tre Skikkelser. Der er den gamle Simeon, en retfærdig og gudfrygtig Mand, som ventede Israels Trøst. Midt i en trang Tid for Folket, hvor Modet var borte og erstattet med Resignationen, saa han hen til den trofaste Gud fra de gamle Dage og hans Løfter; det var Styrken i hans Liv, og han blev ikke skuffet, thi han naaede at se Frelseren og at kunne synge: „Nu lader du din Tjener fare i Fred, thi mine Øjne har set din Frelse.“

Det staar om den romerske Officer i Cæsarea, som kaldes en gudfrygtig Stridsmand. Han hørte til det herskende Folk, han havde som Soldat sine fast afmaalte Pligter, men det var ham ikke alt. Der var en Længsel i ham efter noget højere, efter en Vished, som kunde fylde hans Hjerte, og han fik sin Længsel stillet ved Forkyndelsen om den Jesus, som gik omkring og gjorde vel, som døde og opstod og nu var i Stand til hjælpe dem, som kaldte paa ham.

Det staar om Ananias, en gudfrygtig Mand, en

ganske jævn Kristen uden særlig Udrustning og Evne. Han faar Bud om at gaa til Forfølgeren Saulus, og i Vurdering af sine egne Evner holder han sig tilbage, men han er lydige mod det gentagne Ord, og det blev hans Livs Storhed, at han ved sin Haand indførte i Jesu Menighed den Mand, som var Guds udvalgte Redskab. Gudfrygtigheden hos disse Mænd var ikke en Egen-skab, som hængte udenpaa, den prægede deres Karakter, den var nyttig.

Og Paulus nævner saa, at Gudsfrygten er nyttig først for dette Liv, som nu leves med dets Strid, Kamp og Afgørelser, hvor Sejren skal vindes, og saa har den ogsaa Løfte for det kommende Liv. Det er for ham ikke en Bortflyen fra det praktiske Liv hen til en Drøm om en hinsidig Tilværelse. Nej, han begynder her, men han ved ogsaa, at vi trænger til at have et Haab om et Hjem paa den anden Side, for at vort Liv her ikke skal blive meningsløst.

Og hvorfor har jeg nu nævnet dette Ord her? Først fordi det Ord personlig er mig kært og for mig udtrykker paa en sammentrængt Maade det Budskab, som Kristi Menighed har til vor Tid. Dernæst fordi det synes mig at falde saa godt i Traad med og være et slaaende Udtryk for det, som Herluf Trolle selv levede paa, og det, som laa ham og hans Hustru paa Sinde, da de oprettede denne Skole. Fundatsen begynder jo med de Ord, som vel alle Herlovianere kender: „Efterdi at alle Mennesker er skabte til Guds Ære og skyldige den at forøge og formere, saa er de og pligtige at lade deres Efterkommere den rette Gudsdyrkelse i Sandhed og Gudsfrygt, Gud til Lov og Ære, Land og Riger til Forbedring, at alle, som i Landet bo, maa vide at ære Gud af Hoved og Hjerte i alle

deres Væsen og Gerninger“. Det har været deres Tanke, at her skulde være et Fosterhjem, hvor der ikke alene skulde sigtes paa Kundskabsmeddelelse, men paa Karakterdannelse, og det var deres Tanke, at intet danner Karakteren og gør den saa stærk som sand Kristentro, den Tro, der har den Virkning, som en Salmelinie udtrykker det:

I Trang at være uforsagt
og stræbe ret af al min Magt
min Næste godt at gøre.

Gudsfrygt er nyttig til alle Ting. Derfor staar Kirken midt iblandt de Bygninger, som tjener til Skolebrug, som et Udtryk for, hvad Maalet skal være, og hvor Fornylseskraften skal hentes.

Det var deres Tanker, som grundede denne Skole, men det er personlige Tanker, som intet System kan garantere, om det end var nok saa fint udtænkt. Det maa føres ud i Livet paa personlig Maade. Hver maa se til, baade Lærer og Discipel, hvorledes det lykkes i hans Liv. Nu har Skolen staaet i 350 Aar, og mangfoldige unge Mænd har her faaet deres Uddannelse. Gud velsigne den Gerning, som øves her og skal øves for de kommende Slægter, som skal staa overfor de mange forskellige Opgaver, som nye Tider bringer, men som dog altid skal staa overfor den ene store Opgave, at leve Menneskelivet, saa at det lykkes. Gud give, at denne Opdragelses- og Uddannelsesanstalt altid maa være præget af dette: vi er skyldige at forøge Guds Ære og efterlade vore Efterkommere den sande Gudsdyrkelse — stemplet af Tilegnelsen og Forstaaelsen af, at „Gudsfrygt er nyttig til alle Ting og har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det Liv, som kommer“.

Amen.

XIII

Efter Talen blev sunget et lille Vers, der er enhver Herlovianer velkendt fra Højtideligheden paa Herluf Trolles Fødselsdag d. 14. Januar:

Her bøje vi os stille ned
Ved Herluf Trolles Hvilested;
Her har, o Gud, du hørt hans Bønner,
Her bede den nenfarnes Sønner:
Lær os at vorde Mænd som han
Til Hæder for vort Fædreland!

Under dæmpet Orgelspil begyndte derpaa den højtidelige Procession forbi Stifternes Sarkofag bag Altret, forrest gik Disciplene to og to med de mindste i Spidsen, derpaa fulgte Rektor og Skolens Lærere, efter dem kom alle Gæsterne. Hs. Majestæt Kongen og Forstanderen sluttede Processionen.

Herluf Trolle og Birgitte Gjæs Sarkofag var af Herlovianersamfundet smykket med Kranse af Forglemigejer; paa Mindestenene over Børge Trolle og Arild Huitfeldt samt paa Marcus Gjæs Kiste havde Stiftelsen ladet lægge Kranse.

Da Processionen var til Ende, lyste Biskoppen Velsignelsen fra Altret, og med Salmen: „Herre, hvor stort er dit herlige Navn“ sluttede Højtideligheden.

Herre, hvor stort er dit herlige Navn,
Stort her paa Jord og i Himmel,
Lysende klart, som i Mørket en Bavn
Ud over Tidernes Vrimmel;
Slægt lægger Slægt det paa Tunge,
Nynner det ind i dens Vuggesang,
Elsker den op, indtil den engang
Vidner som gamle for unge.

XIV

Rig er den Skat, som til os gik i Arv,
Bedre end Verdens den bedste,
Ingen som du heller kendte vor Tarv,
Du saa paa os som din Næste —.
Alt, hvad vi har, har du givet,
Dengang du sendte dit Sandhedsord
I din Enbaarne, saa hver, som tror,
Frelses fra Døden til Livet.

Lad da din Helligaand gøre dit Værk,
Værn os med Ordet hernede,
Du, som har Livet, er Døden for stærk,
Der hvor dit Ord bygger Rede;
Herre, saa kom da at være
Her med os unge paa dette Sted,
Vær du vor Sejr og vort Hjertes Fred,
Dig til Lovprisning og Ære.

I Anledning af Jubilæet skænkede Stiftelsen Herlufsholm Kirke en ny, meget smuk Messehagel, og Damer i Menigheden havde broderet et Tæppe til at lægge i Koret foran Altret.

Efter Højtideligheden i Kirken aflagde Hs. Maj. Kongen et Besøg i den ny Bibliotheksbygning, der netop var færdig og skulde benyttes for første Gang ved Jubilæumsfesten.

Kl. 2¹/₂ samledes alle paa Festsalen, hvor Forstanderen holdt Mindetalen for Skolens Stiftere. Før og efter Talen blev sunget en Kantate, skrevet af en Herlovianer, cand. mag. Niels Møller; sunget af Disciplelne til Organist Wiigs friske og melodiose Musik var Kantaten af betydelig Virkning.*)

*) De med Kursiv trykte Vers blev ikke sunget, men fremsagdes af Skolens Duks, Helge Finsen.

Kastanjens Lysekroner
 og Fuglesangens Toner
 har ret en egen Skik:
 Som opad de sig ranker,
 de løfter Sind og Tanker
 did, hvor vor Tak sig sanker
 for alt, hvad godt vi fik.

Lig Sol, genfødt om Vaaren,
 er Skolen født og baaren
 i Løvsprings lyse Leg.
 Hver Vaarsol, som oprinder,
 vel nye Slægter finder,
 men bringer gamle Minder
 paa denne Dag i Maj.

Pilt og Ridder mødes
 bag Klostergaardens Mur,
 stille Tanker fødes
 i Livet med Guds Natur;
 egen Attraa dødes,
 Gud vies, hvad der du'r.
 Saaledes Vejen brødes
 for Sjæls- og Lands Kultur.

Munken vaaged' længe
 i Bøn, mens Natten svandt.
 Munken stod af Senge,
 før Morgensolen randt.
 Munken gik i Enge,
 Guds Spor i al Ting fandt,
 han fik ved Studier strenge
 Sans for, hvad der var sandt.

Om han Taarer fældte
 med eget Sind i Strid,
 Aftenklokken meldte,
 naar endt var Dagens Id:
 Varmt din Sjæl tør smelte
 i Vespersangen blid.
 Den Sang af unge Helte
 i Solfald bæres hid:

Quos anguis dirus tristi mulcedine pavit
 Hos sanguis mirus Christi dulcedine lavit.

(Hvem Fristerstangen mætted' med Giftræets Grøde,
 Dem Christi Blod har tvættet, det liflige, søde.)

Ved Korsets Fod at være,
 i hans Spor Korset bære,
 med ham mod Ondskabs Hære,
 hos ham i evig Ære.

Christum in cruce quæram,
 Crucem post illum geram,
 Hostes cum illo teram,
 Palmam ab illo feram.

Rundet af svensk-dansk Adel
 med begge Riger i Slægt,
 saa fri han rider i Sadel,
 selv giver sin Stemme han Vægt.

Dankonning gav han sin Hyldest;
 hans Liv blev Daad og ej Digt.
 Det præked', hvor han gjorde Fyldest,
 det stærke, knappe Ord: Pligt.

*Ungdommens Spørgsmaal og Trængsler
 i Tid fuld af aandeligt Brus,
 da Hjerternes dybeste Længsler
 forkyndtes paa Dansk i Guds Hus:*

*Sligt drog mod Wittenbergs Sale,
 Melanchton blev Lærer og Ven,
 og Herluf til aandsbaaren Tale
 dér lytted blandt lærde Mænd.*

*Det samme Aandsrøre, spejlet
 i Kvindesinds milde Ro,
 var, hvad han fandt, da han bejled'
 og vandt Fru Birgittes Tro.*

XVII

*Ung fik hun Ordet at prøve,
som siden Erfaring gav Vægt :
Frygt Gud, og Ret skal du øve,
men stol ej paa Menneskens Slægt.*

„Forlad dig ikke paa Mennesker, men frygt Gud og gør Ret“.

*Hvor de ejed' Herresæde,
blev Bedekamre der bygt,
Liv, Død og Armod og Glæde
der modtog af Gud de trygt.*

„Alting kommer af Gud, Livet og Døden, Armod og Rigdom“.

*Tro til med lidet at raade
blev over meget han sat,
han førte den danske Flaade
i Ølandskampens Tagfat.*

*Vilde Hr. Niels ham holde
ved Tanken om Alderens Tarv,
lød Svaret: „Hvi fik vi Skjolde
og Jordgods og Adelsarv?“*

„Mister jeg mit Liv, jeg faar vel Liv igen. Vide I, hvorfor vi „hedder Herremænd, hvi vi bære Guldkjæder og have „Jordegods og ville være ypperligere end andre? Derfor „have vi den Ære for andre, at naar vor Konge og Herre, „Land og Rige have det Behov. da skulle vi afværge Ri- „gens Fjender, beskytte og beskærme vort fædrene Rige „med Magt og al Formue, at vore Undersaatter maa bo „og være udi Fred og Rolighed.“

*Saa lagde han ud, og Salmen
blev sunget — saa gik man i Slag ;
men saaret kun høsted' han Palmen
ved Femern hin Junidag.*

*Tilbage fra Stævnet de sejled',
Hr. Hærluf med ulægt Saar,
han gik, som intet han fejled',
til Hjemmet i Sigbrits Gaard.*

*At skaane Birgitte for Pinen,
han taled' med Præsten Latin.
Sjældent vist brugtes Latinen
med Takt saa mandig og fin.*

Den Skole, han alt havde givet,
de sidste Tanker han gav;
den staar som hans Minde i Livet,
som Riddervagt over hans Grav.

Forstanderen: Paa Herlufsholms 350-aarige Stiftelsesdag, den Dag, da Deres Majestæts høje Forgænger underskrev det Stiftelsesbrev, som ligger til Grund for Skolens Virksomhed — paa denne Dag byder jeg alle, som har villet komme her for at overvære vor Fest, velkommen, først og fremmest Deres Majestæt, som allernaadigst er kommet hertil for at bivaane den Glædesdag, som vi fejre i Dag, Deres Majestæt, som har løst sig fra alt det tunge Ansvar, som i denne Tid hviler paa Deres Majestæt. Jeg takker ogsaa, fordi Deres Majestæt som Skolens første Patron sammen med de øvrige Patroner har modtaget Indbydelsen til at komme hened. Herlufsholm takker alle Venner og Naboer, som har villet være til Stede ved denne Lejlighed. Ikke mindst takker Herlufsholm sine gamle Sønner, som med Troskab imod Skolen er kommet her til Stede paa denne Dag, som jeg ved, at saa mange har glædet sig til at fejre her sammen med hverandre. Det er vel 350 Aar siden, at Herlufsholm blev oprettet ved Hr. Herluf Trolles og Fru Birgitte Gjøes Gave. Men allerede lang Tid forud har der her været et helligt Sted, og et Sted, hvor Videnskab blev dyrket. Saa langt tilbage, som Herlufsholms Historie rækker, over 700 Aar tilbage, har der her været arbejdet til Sjælenes Frelse. Man har jo ment, at Herlufsholm først

er blevet flyttet herud paa et senere Tidspunkt, over 100 Aar efter dets Grundlæggelse, Aar 1135. Men Undersøgelser, foretagne i den sidste Tid, og som foreligger i et Festskrift, jeg skal have den Ære at sende Deltagerne her tilligemed Herlufsholms Historie i Tiden fra 1865 til 1915, godtgør, forekommer det mig, til Vished, at allerede ved Aaret 1200 har der her staaet et Kloster og en Kirke. Saa langt tilbage gaar Herlufsholms Historie paa dette Sted. Dette Kloster voksede gennem Tiderne, voksede ved al den Yndest, det vandt hos Folk, som var dets Naboer og langt borte værende Venner. Et stort og mægtigt Abbedi opstod lidt efter lidt, og gennem hele Middelalderen gik Ryet af dette Abbedi, som sidst blev kaldt Skovkloster. Saaledes mødte det den nye Tid, Reformationen, og da saa Stormen gik over andre klosterlige Indretninger, hvilede der en mild Haand over Herlufsholm. Skovkloster blev forlenet til Ove Bille, den sidste Biskop af Aarhus. Medens mange andre Klostre fik en ublid Skæbne, sad den gamle Ove Bille og værnede og nænnede gennem mange Aar om Resterne fra den katolske Tid. Først ved Aarhundredets Midte gik han bort, kort før Herluf Trolle fik Skovkloster. Dette har lykkeligvis ført til, at paa dette Sted endnu bevares alle gamle Kongebreve, alle gamle Privilegier og mange gamle Skrifter, som vedkommer Skovkloster, medens saa mange andre Steder saadanne Dokumenter er gaaet tabt.

Da Herluf Trolle modtog Skovkloster, og da han og Birgitte Gjøe havde til Huse her, kom en ny Tid til dette Sted. De var jo store Folk i alle Henseender. Det var et Ægtepar, dybt religiøst bevæget, som sad inde med sin Tids højeste Dannelse, og som havde Hjærte for alt, hvad der var stort og godt i Danmark.

Det forekommer derfor mig saa naturligt, at, naar de gav deres Gods til en Skole, gav deres Gods, som de selv siger: „Gud til Ære“, saa skete det i den samme Aand, som da Ridder Peter Bodilsen saa mange Hundrede Aar før til Guds Ære gav sit Gods til et Kloster her. Det blev nu givet til at opdrage unge Mennesker til Lærdom og til gode Sæder, og for mig staar det klart, at blandt det, som har tilskyndet dem til denne Beslutning, var ogsaa hele den Tradition, som havde hjemme her, da Herluf Trolle og Birgitte Gjõe modtog Skovkloster og fandt det gamle Kloster endnu fuldt af Minder om Klostertiden og fuldt af Minder om den Ungdom, som gennem Aarhundreder var blevet opdraget her. Hvad de gjorde, var ikke, som man dengang sagde, at de gav Peblinge deres Gods at løbe med, men det var en Handling, som skete Gud til Ære efter alvorlig Overvejelse og stort Arbejde. At dette deres Arbejde har været lykkeligt, har vi jo set; vi har set, hvorledes det er lykkedes dem at forfatte en Fundats for Herlufsholm, som staar endnu i disse Tider, og som gennem de mange Aar, tidt under besværlige Kaar og til andre Tider under lyse Kaar, har baaret denne Stiftelse frem i Overensstemmelse med de Bestemmelser, som de høje Stiftere har truffet, baaret den saaledes, at den i dette Øjeblik staar som en agtet Skole, økonomisk sikret, for saa vidt man overhovedet kan tale om økonomisk Sikring.

I disse 350 Aar er der stadig gaaet en Strøm af Ungdom ud herfra, Ungdom, som paa mange Maader har været til Gavn for vort Fædreland, som her har faaet Kundskaber og her gennem Livet paa Opdragelsesanstalten har faaet Dannelse for Livet. Men noget andet, noget mere har Herlovianerne ogsaa faaet her.

Der har altid hos Herlufs og Birgittes Sønner været en stor Kærlighed til deres Fosterhjem. Dette Forhold har ikke mindst udviklet sig i det sidste Aarhundrede. At Herluf og Birgittes Sønner hænger med Kærlighed ved deres Fosterhjem, ser vi bedst i Dag, da vi er samlede med saa mange, der i deres Ungdom, dels som Studenter, dels som Disciple har været til Stede, da for 50 Aar siden en lignende Fest som den i Dag fejredes; vi ser jo her ogsaa Repræsentanter for alle de Aldersgrupper, som ligger imellem disse ældste og lige ned til de yngste, samlede her, idet de med Glæde og Taknemlighed mindes, hvad de har modtaget her i deres Ungdom. Derfor er jeg overbevist om, at jeg vil finde Tilslutning hos alle, som her er til Stede, naar jeg bringer en Tak til Herluf Trolle og Birgitte Gjõe, ved hvis Sarkofag vi fornylig har dvælet, for den store Gave, de for 350 Aar siden gav det danske Folk ved Opretelsen af Herlufsholm, og naar jeg dertil føjer Ønsket om, at denne Stiftelse endnu i lange Tider maa blive bevaret saaledes, som de høje Stiftere har planlagt og bestemt, og at dens Virksomhed, saaledes som den er foregaaet i disse 350 Aar, maa kunne fortsættes gennem Tiderne, Gud til Ære og den danske Ungdom til Velsignelse. Dette ske!

Stille klang vel Paternostret,
sænked' Herrens Fred i Klostret,
vied' ind et Lærdomsbo.

Stille voksed' Herlufs Tanker,
Trip af bitte Pusselanker,
styrred' ej hans Arbejdsro.

Men da over Grunden fredet
Ungdomsstrømmen ind han leded',
lod han Daad af Grunden gro.

Tusinde knoppende Navne
 fik du, vor Skole, at favne,
 rusted' en Arbejdets Hær.
 Ud over Danemark farne
 bygged' de Arne ved Arne,
 Hjem, der fik samlende Værd.

*Alléens Træer skygged',
 hvor Kammas Snille hygged'
 og „gamle Egerne“ bygged'
 paa Bakkehus sit Hjem.
 Hun fiks, han munter, nænsom
 de samled' dér de Mænd, som
 bar Danmarks Nytid frem.
 Saa kan man siden skænd's om
 Knud selv var en af dem.*

Mænd, der har dyrket dets Ager,
 Mænd, som har styret dets Sager,
 skabte vor Skole sit Land;
 Mænd, der har blødt for dets Ære,
 Mænd, der vort Folk vilde lære
 Glæden at gi', hvad man kan.

*En Sibberns Gerning adledes
 af Viljens Riddermærke,
 naar Tankens Ganger sadledes,
 og fine, bly og stærke
 hans Syner blev en Fremtidssæd,
 der skød, hvor Gabrielis græd.*

*Og naar det hændte siden,
 at akademisk Viden
 fik Lov at præge Tiden,
 der randt af grundtvigsk Rod,
 saa var det Ludvig Schrøder,
 der fast med begge Fødder*

*i skolet Lærdom stod
og -- mens han gav saa meget
og lærte være ung --
støt øgede sit eget,
saa aldrig han blev vejret
og fundet mindre tung.*

End er her Ungdom til Huse,
endnu kan Vaarlivet bruse
under det ældgamle Tag.
Frygter du, Slægten er slatten,
lyt blot til Klängen af Batten
rapt i Parade og Slag.

*End staar, hvor Vesten bryder mod Østens Drømmemagt
og Bangalore Collegē er som en Forpost lagt,
hvor Tankespind skal redes,
og unge Hjerter ledes,
hvor der skal tros og bedes,
en Herlufs Søn paa Vagt.*

Jeg er stolt af min Skole, af det, som den var,
af Minder om Stordaad, som Stedet os bar,
om ham, som den stifted', om hver, der stod
og stolt gennem Gerning med Vilje god
har hædret vor Skole, saa fast den sin Rod
slaar i vort Fædrelands Saga med Blod af dets dyreste Blod.

Jeg er stolt af at eje et Fædreland,
hvor havskylte Banker af Kridt og af Sand
har tømret i brusende Foraarsfest
det Hjem, der paa Jorden mig huger bedst,
ej klippetungt trist -- nej, den vildglade Blæst
friskende indover stryger med Havduft frit ifra Vest.

Jeg er stolt af mit Flag med dets blodrøde Brand
og Korset, der spænder fra Rand til Rand.
Enhver har sit Kors -- selv véd du dit!
Hold Korset som Dannebrog's rent og hvidt,
og løft det saa klageløst, modigt og frit!
Kristne, I løfte i hans Navn, der bar for Alverden sit!

Da Kantatens sidste Del var sunget, rejste Hs. Majestæt Kongen sig og udtalte:

„Jeg føler Trang til, inden jeg tager bort herfra, at
 „bringe Herlufsholms Styrelse, dens Lærere og dens nu-
 „værende og tidligere Elever en Lykønskning til den Dag,
 „de i Dag i Fællesskab fejrer.

„I, der er unge, ser rimeligvis anderledes paa Livet,
 „end I vil komme til, naar Aarene først faar bidt Mærke
 „i Eder. Men glem aldrig, hvad I har lært her paa
 „Skolen, baade det, som har Værdi for Eder selv og efter
 „Livet i Verden, og det, som skal styrke Eder i Kampen
 „hernede. Gaa ikke hen og tro, at den Gerning, I har
 „her, er ringe, og at der ikke er nogen, der lægger
 „Mærke til den. Gør den i Trofasthed, og sæt eders
 „bedste Kraft ind; saa tror jeg, I vil kunne blive dygtige
 „Sønner for eders Fædreland.

„Og jeg føler Trang til overfor de gamle Elever
 „at sige: De viser de unge et smukt Eksempel ved, at
 „De her saa talrigt har givet Møde. Jeg har gennem
 „Lensbaronen og ikke mindst gennem Lensbaronessen i
 „i de Aar, som er gaaet, haft Føling med og Kendskab
 „til Skolen her, og jeg ved, at De netop i Lensbaronens
 „og Lensbaronessens Hjem har Minder fra deres Ungdom,
 „som gør, at Livet herude i Skolen ogsaa er knyttet til
 „den nuværende Forstander og hans Baronesses Navn.
 „Jeg ønsker Dem alle en Dag i Dag saaledes, at de
 „graa Haar maa blive lyse, og De maa føle Dem fri og
 „unge ved at fremkalde Erindringerne fra den Tid, De

„selv gik her som Elever, Erindringerne om, naar De kunde se deres Snit til at smøge en Cigar om Hjørnet, og om alt det andet, der hører til Livet her, og som De, der er kendt her paa Stedet, i fuldest Maal forstaar at værdsætte nu som modne Mænd.

„Jeg udtaler mine bedste Ønsker for Skolens Virksomhed ogsaa i Fremtiden og for, at de smukke Traditioner, som ligger til Grund for den, ogsaa i mange kommende Slægter maa bære Frugt, saaledes at Skolen maa fostre en Ungdom, ikke blot den selv til Ære, men ogsaa til Gavn for vort Land“.

Inden Kongen derefter forlod Festsalen, udbragte Forstanderen et „Hs. Majestæt Kongen leve“, som Forsamlingen besvarede med et nifoldigt Hurra. Ved sin Bortkørsel, der fandt Sted kort efter Højtideligheden paa Festsalen, blev Kongen ligeledes hilst med Hurraraab af Festsdeltagerne, der havde samlet sig foran Klosterbygningens Port.

Under sit Besøg paa Herlufsholm tildelte Hs. Majestæt Kongen Forstanderen Storkorset i Diamanter og Rektor Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Klokken var nu blevet henimod 4, og først Kl. 5 skulde Spisningen i Bibliotheket begynde. Den Timestid, der saaledes var til Gæsternes Raadighed, bød dem en kærkommen Lejlighed til at opsøge gamle Kammerater og til at aflægge de velkendte Steder et kort Besøg; Discipelkamrene modtog saaledes talrige Visitter af forudms Beboere, og mangan gammel Discipel kunde endnu

finde sit Navn indskrevet paa Stamtavlen paa Klædeskabets Dør.

Spisningen i Bibliotheket begyndte, som nævnt, Kl. 5. Den smukke, hvide Bibliothekssal var overmaade smagfuldt pyntet med grønne Guirlander og et Væld af Tulipaner i Herluf Trolles Farver, rødt og gult, anbragt i Vinduerne, paa Søjlerne og i tre store Kurve, der hang ned fra Loftets Hvælvinger. Bordet, der strakte sig midt igennem hele Salen, var derimod smykket med Birgitte Gjøes Farver, idet der paa dette stod Opsatser med blaa Stifmodersblomster og hvide Pinselijer. Man spiste staaende, og kort efter at alle Gæsterne var kommet ind i Salen, traadte Forstanderen op paa Talerstolen og holdt nedenstaaende Tale for Kongen:

„Den første, som vi i Dag ville mindes, er vor
 „Konge, hvem vi bringe vor Hyldest. Næstefter Stifterne
 „skylder Herlufsholm ingen større Tak end Danmarks Kon-
 „ger, som altid have set paa Herlufsholm med milde Øjne
 „og ofte i trange Tider rakt en hjælpende Haand. Der-
 „for bringe vi vor Tak. At Hs. Majestæt i et Øjeblik,
 „hvor hans Sind er optaget af saa mange og vigtige
 „Anliggender, har set Lejlighed til at glæde os ved sin
 „Nærværelse ved vor Fest og udtale sin Deltagelse for
 „vor Gerning, takke vi ogsaa for, og jeg er sikker paa
 „at finde Tilslutning hos alle, naar jeg udtaler det Ønske
 „for Hs. Majestæt, at Kongen maa faa Velsignelse til i
 „disse for Land og Rige baade i udvortes og indvortes
 „Henseende vanskelige Tider at styre Statsskibet i sikker
 „Havn. Kongen leve!“

Spisningen havde et meget vellykket Forløb, og Taler og Sange vekslede uafbrudt. For Herluf Trolle

og Birgitte Gjõe talte Højesteretssagfører Zahle, for Forstanderen Herlovianersamfundets Formand, Etatsraad Kier, for Herlufsholm Rektor ved Sorø Skole Raaschou-Nielsen, for de gamle Herlovianere Rektor, for Skolens nuværende Disciple Baron Palle Rosenkrantz; Kammerherre Howden-Rønnenkamp bad de tilstedeværende mindes Baronesse Reedtz-Thott, og endelig takkede Overlæge Køster for Indbydelsen til Festen paa de Gæsters Vegne, der ikke var Herlovianere. Sange var skrevet af Baron Palle Rosenkrantz og stud. mag. Mogens Wied. Paa de følgende Sider er Talerne og Sangene gengivet i den Rækkefølge, hvori de blev holdt og sunget.

Norsk Folkemelodi. Som: Yderst mod norden lyser en ø.

Dybt er for tanken dages løb,
 åbner sig årenes række.
 Til os af tidens bristende svøb
 hilsende hænder sig strække.
 Minder, som sov, påny vi til liv
 ville vække.

Tungt er at tænke, tidernes jag
 ofte med jorden må jævne
 det, som os tykkes at stråle i dag
 just af den rigeste evne.
 Alt, som er dagens, evigt tilgravs
 må det stævne.

Godt er at vide, vågende går
 langt mod det vigende fjerne
 livets og tankens evige vår,
 som vil os minderne værne.
 Herluf! dit navn står højt i sin glans
 som en stjerne!

(M. Wied).

Højesteretssagfører Zahle: Nu staa vi gamle Herlovianere da atter i dette for os saa dyrebare, mindelige, vidunderlig skønne Barndomshjem, hvis Historie i de sidste otte Aarhundreder gør det til en af Danmarks mærkeligste og interessanteste Ejendomme. Med dyb Taknemlighed i vor Sjæl ere vi stævnede hid; vi rette en Tak for mangt og til mange, men Taknemlighedsfølelsen rettes først og fremmest mod Herluf Trolle og Birgitte Gjõe, for hvis Minde vi fra den første Dag, vi betraadte dette Sted, have næret den største Veneration og Beundring. Disse Følelser have altid levet i os; men Forstaaelsen af, hvad Herluf og Birgitte have skænket den danske Ungdom til alle Tider ved denne store Donation, har først lidt efter lidt i Aarenes Løb groet sin langsomme, men sikre Vækst i os, og som Forstaaelsen af, hvad vi skyldte Herlufsholm, vokser med Aarene, saa vokser ogsaa dermed Taknemlighedsfølelsen. Jeg antager, at det er Grunden til, at det ærefulde Hverv at mindes Skolens Stiftere ved denne Sammenkomst er overdraget til en gammel Herlovianer, og jeg vil ogsaa knytte mine Betragtninger til et Ord af en endnu ældre Herlovianer:

„Vi mindes Glæder, vi mindes Savn, vi mindes Toner blide.
Vi mindes Melchior's og Brorson's Navn og mangan
udstaaet Kvide„*)

Det siges, at for Tiden Disciplene her paa Skolen have det i alle Henseender saa godt, at de saa at sige hverken kende Savn eller „Kvider“. Herom tør jeg ikke udtale mig. Jeg ved kun, at vi ældre Herlovianere henede ikke alene havde Glæder, men ogsaa havde

*) Mindeblade for Herlovianere 1850 Pag. 78.

Modgang at prøve som Middel til vor Opdragelse og Udvikling. Da jeg for 63 Aar siden som en lille forkælet 10 Aars Dreng blev fulgt til den gamle Gaard af mine Forældre, da var det med Frygt og Bæven, jeg holdt mit Indtog her; vi smaa Disciple have lidt af Hjemve og vare ikke glade, naar vi i de første Aar skulde vende tilbage til den ofte haarde „indbyrdes Opdragelse“ og Arbejdets Tvang fra Familielivets Fred og Kærlighed. Men Maaned efter Maaned, Aar efter Aar acclimatiseredes vi, og især i de sidste Aar, inden vi bleve Studenter, havde vi en Lykkefølelse ved at færdes og arbejde paa dette skønne, fredelige Sted sammen med gode Kammerater og under Lærere, der vilde vort Vel. Og som Aarene senere gik, have vi følt Taknemmeligheden for alle de Glæder, vi have nydt sammen med vore Kammerater, og for meget andet. Hvis vi ældre kunne glæde os ved et nogenlunde sundt Sind i et sundt, haardført Legeme og have faaet noget Staal og nogen Modstandskraft i vor Karakter, da skyldes det vel nok i ikke ringe Grad den Opdragelse, vi fik her paa Skolen, og hvis Virkninger vi paaskønne. Vi takke tillige for, at vi her først have lært at arbejde og at føle Glæde ved Arbejdet, og at vi have faaet Øjet op for Naturens og Livets Skønhed og Poesi og stadig ere voksede op med Herlufs og Birgittes højsindede, selvopofrende Personligheder for Øje som Eksempler til Efterlignelse.

Vi kende de Stemninger, der have besjælet os, naar vi ere stævnedes hid, men hvor ganske anderledes maa Herlufs og Birgittes Følelser have været, da de for 355 Aar siden flyttede hertil for at tage Skovkloster i Besiddelse. Det var vistnok et godt Bytte, de gjorde ved istedenfor Hillerødsholm at erhverve Skov-

kloster, der var en herlig Hovedgaard med store Skove, Kirke og Maglemølle, 126 Bøndergaarde, mange Huse o. s. v. Det var imidlertid utvivlsomt ikke Tanker herom, der beskæftigede dem under deres Rejse herud og ved deres Ankomst hertil. Det var helt andre Tanker. Det fremgaar klart af alt, hvad vi vide om dette barnløse Ægtepars Karakter og religiøse Sind og om de Ofre, de tidligere havde gjort for almennyttige Øjemed og særlig til Oplysningens Fremme. Det ligger meget nærmere at tænke sig, at Herlufs og Birgittes Tanker have været optagne af Skovklosters tidligere Historie, og at de have tænkt paa den af Hs. Exc. Forstanderen nævnte ædle Ridder, Peter Bodilsen, der med sin Familie ca. 425 Aar forinden skænkede sit Gods til Oprettelse af det Benedictiner Kloster, der ved Herlufs og Birgittes Ankomst hertil i Aaret 1560 i mere end tre Aarhundreder havde staaet sammenbygget med Klosterkirken som „et Hiem for Vise i Middelaldrens Nød“, som Øhlenschlæger siger.*) Det var i dette gamle Kloster, de skulde bo, og Munkenes, Abbedens og gamle Biskop Ove Billes Beboelses- og Forsamlingsværelser vare dem, som Herluf og Birgitte maatte gøre til deres Stuer. Det er forstaaeligt, at det ikke faldt dem naturligt at gøre denne Ejendom til en almindelig Herregaard. Det gamle Sagn om, at Herluf og Birgitte begge den første Nat, de sov i det gamle Kloster, havde en Drøm, der sluttede med, at Englen, inden han svævede bort fra dem, sagde: „Helligt vorde dette Sted“, rammer snarere deres Tankegang. Hvad man end vil mene herom, saa er det sikkert, at de allerede fem Aar efter at have erhvervet Ejendommen bortsænkede den til Oprettelse

*) Mindeblade for Herlovianere 1850 Pag. 9.

af en Skole og Opdragelsesanstalt („til Lærdom og gode Sæder“).

Da deres Tanker modnedes til Beslutning, er det store i deres Daad det, at de bragte den til Udførelse i deres levende Live. Da Herluf d. 23. Maj 1565 med Birgittes fulde Samstemning tilskødede Skolen hele dette store Gods, stod han i sin fulde Kraft, kun 49 Aar gammel. Hans og Birgittes Ejendom skulde straks omdannes til Skole. De forbeholdt sig kun at være Forstandere for Stiftelsen, saalænge de levede. Som vi vide, drog han kort efter i Krig for at forsvare sit Fædreland, og, som han inden sin Død havde ofret sit Gods, saaledes endte han med at ofre sit Liv for Fædrelandet, hvorefter Birgitte trofast gjorde alt, for at denne Villie skulde blive opfyldt og sikret. Herlufs og Birgittes Værk har trods haarde Trængsler vist sin Livskraft gennem Tiderne, og takket være en kærlig og samvittighedsfuld Styrelse staar Stiftelsen nu i fuld Kraft og Blomstring, styret i Stifternes Aand. Det ske altid saaledes!

Gid de styrende her i Landet vil betragte det som en Æres- og Kærlighedspligt altid at værne om denne gamle Stiftelse, saa at den styres i den Aand, hvori den er grundlagt!

Gid Mindet om Stifterne altid maa leve med Trofasthed i alle Herlovianeres Hjerter og anspore os til efter Evne at leve og virke i deres Aand!

Ære være Herlufs og Birgittes Minde!

Etatsraad Kier: Paa Herlovianersamfundets Vegne vil jeg i Dag rette en Tak til Hs. Ekscellence Forstanderen for den Imødekommehed, der er udvist overfor Samfundets Medlemmer ved at indbyde os til denne

Fest i saa stort Omfang, at alle, som rettidig har meldt sig, kunde komme med.

Dagen i Dag er en Mindefest, hvor man kaster Tanken tilbage paa de 350 Aar, som er henrundne siden Herlufsholm Skole blev oprettet, og det kan ikke være anderledes, end at der i saa langt et Tidsrum har været gode og daarlige Aar, saavel for selve Skolen som for hele Landet, men trods de ofte trange Tider for Skolen og trods den ikke altid lige heldige Administration staar Stiftelsen for nærværende Tid saa finansielt sikret som ingensinde tidligere, takket være den nuværende Forstanders udmærkede Administration. Herlufsholm lever i en Slags Guldalderperiode, for saa vidt Midlerne i rigelig Maal er til Stede til Opfyldelse af alle for Skolen hensigtsmæssige Foranstaltninger, men som Herlovianer vil jeg ogsaa gerne udtale Håbet om, at disse Midler altid maa finde Anvendelse til det Formaal, som Stifterne for 350 Aar siden havde for Øje, nemlig den videregaaende Undervisning og Opdragelse af unge Mennesker. Vi lever imidlertid i en Tidsalder, hvor alt søges udnivelleret, og alle saa vidt muligt skulle ligestilles; samtidig dermed gaar dog Videnskaben og Opfindelserne frem som ingensinde tidligere, hvilket bedst fremgaar af Vilkaarene for den forfærdelige Krig, der for Tiden hersker i Europa, og hvor Kampen føres ikke blot paa Landet og i Vandet, men ogsaa i Luften og under Vandet som Følge af de geniale Opfindelser, der i de sidste Decenier paa Videnskabernes Grundlag er fulgt i en uafbrudt Rækkefølge. Nutiden kræver derfor trods Tendensen til at stille alle lige en videregaaende Uddannelse af dertil egnede Medlemmer af Samfundet, og det maaske mest i et lille Land som Danmark.

Stifternes Øjemed, at oprette en Skole „menige

Ædlinger og andre ærlige Mænds Børn i Danmarks Rige til Lærdom og gode Sæder“, er derfor den Dag i Dag lige saa meget paa sin Plads som for 350 Aar siden, selv om Kravene er væsentlig forandrede efter hele Nutidens Udvikling.

Ved Administrationen af denne Stiftelse gælder det, som overalt, at kende og følge sin Tid og vælge det sunde og gode, men bortskære alle vilde Skud, for at de smukke og kraftige frit kunne udvikles. For at dette skal lykkes, kræves først og fremmest, at der i Spidsen for Ledelsen staar en Mand, der, som den nuværende Forstander, forstaar at rette sig efter de fornuftige og naturlige Krav, som fra forskellig Side stilles til en Opdragelsesanstalt som Herlufsholm. Hs. Ekscellence Forstanderen, hvis Fortjenester af Stiftelsen nylig er blevet fremdragne ved Forstanderens Jubilæumsfest, har haft en lykkelig Haand saavel med den finansielle Administration som i hele Skolens Udvikling, og i de gamle Herlovianeres Navn vil jeg gerne i Dag bringe Dem en Tak for alt, hvad De har udrettet for denne Stiftelse, hvor vore Barndomsaar er henrundne, og hvor vi have faaet vor første Uddannelse til senere paa forskellig Maade at virke i og udenfor vort lille Fædreland i de Stillinger, som er os beskikkede her i Livet. Herlufsholm Skoles Forstander, Hs. Ekscellence Lensbaron Reedtz-Thott længe leve!

Forstanderen: Jeg mener det gavnligt at vide sine Handlinger underkastet Kritik og ved ogsaa, at gamle Herlovianere paa Grund af deres store Interesse for Herlufsholm naturligen udøver en saadan.

Naar jeg nu omtales med saa anerkendende Ord, viser det mig, at Kritikken er overbærende.

I alle Tilfælde kan Herlufsholms Venner være forvissede om, at jeg elsker dette Sted saa højt, at mit bedste Arbejde er knyttet til Herlufsholm.

Musik af Niels W. Gade.

Som: Ved Lejre græsse nu får på vold.

Et drag af vågnende, vårlig drøm
 har vugget os hjerterne varme:
 at dåd, som skælved paa tidens strøm,
 må fanges af frelsende arme.

Der glider glemsel af sind og sans —
 nu lever atter de døde.
 Der går os af mindernes stjerneglans
 et glædeligt glimt i møde.

En højtid løfter sit blanke lyn,
 hvor mindet tilbords er buden . . .
 En fortidssusen, et fremtidssyn
 slår dæmpet ind gennem ruden.

For os herinde har tidens sus
 så dybe, duftende klange:
 vort liv her suged sin styrkes rus,
 som bar os, blev vejene trange.

(M. Wied).

Rektor Raaschou-Nielsen: Naar jeg har faaet det ærefulde Hverv i Dag at maatte tale for Herlufsholm, efter at Skolens egne Sønner har udtalt deres Taknemmelighed mod Stifterne og mod Stiftelsens nuværende øverste Styrer, saa opfatter jeg det som en Parallel til, at man ved et Sølvbryllup foruden Børneflokkens voksne Repræsentanter ogsaa gerne hører Familiens nærmeste Venner, og jeg er da saa lykkelig ikke blot at kunne

bringe Herlufsholm en Hilsen og Tak som Rektor for Sorø Skole, der er Herlufsholms 21 Aar yngre Søster og gode Ven, men ogsaa at kunne gøre det som den, der i 15 Aar har staaet i Herlufsholms Tjeneste og har lært at elske det, som man elsker den, der har givet en uendelig meget, men som man ogsaa selv har faaet Lov at give meget baade af Arbejde og Kærlighed.

Poul Møller har i sit bekendte Digt til Rahbek tegnet et Billede af Herlufsholm i de to skønne Linier:

Den Slotsklokke gaar i den ældgamle Lund,
paa Floden de Lilier svømme

og har der med digterisk Genialitet ramt noget centralt, noget af det, hvorved Herlufsholm stærkest møder vort Øre og vort Øje.

„Den Slotsklokke gaar i den ældgamle Lund“. Jeg tror, at den Lyd, som dybest har præget sig i Erindringen hos enhver, som er blevet fortrolig med Herlufs gamle Gaard, det er Lyden af Klokken, som ikke blot er en Slotsklokke, men som ogsaa lød her i Klosters Tid, ja snart har lydt i 800 Aar paa dette Sted. Denne Klokketone er symbolsk for en Side af Herlufsholm, den indadvendte og den opadvendte, den kalder hjem, og den kalder til Andagt. Den er aldrig hørt op at lyde, og hvis den gjorde det, saa havde Herlufsholm fornægtet sig selv. Jo kraftigere og sundere Livet har været her, des dybere og renere har dens Klang været.

„Paa Floden de Lilier svømme“. Floden, det er Aaen, alle Herlovianeres elskede Aa, der med sit snart i Vaarbrud brusende og sydende, snart sommerligt sagte glidende, men dog altid rindende Vand er Symbol paa den Livets og Tidens Strøm, der ikke voldsomt vælter sig ind paa Herlufsholm og styter det omkuld, men som

ustandseligt strømmer forbi og sætter sit Præg paa og fornyer Herlufsholm, idet den snart lader skønne Blomster skyde frem og forøge Stedets Herlighed, snart svulmer og truer med at gaa over sine Bredder. Igennem Foreningen af disse to Faktorer, Klokketonen, Klosterklokketonen, og Tidens Strøm, som gaar forbi og bringer i Kontakt med de forskellige Tidens Liv, har Herlufsholm i halvfjerde Hundrede Aar været et af Arnestederne for god og dansk Aand, og ikke blot Danmarks Ungdom, men vort Fædrelands almindelige Kultur vilde være føleligt fattigere, om det ikke var.

Ingen af os ved, hvad Fremtiden bærer i sit Skød, men meget tyder paa, at Herlufsholm, rigt og uafhængigt og urørlig som det er, har en stor Gerning at gøre i Fremtiden. Vi vil i Dag sige Tak for, hvad det har været for vort Land ogsaa i vor Tid, og vi vil ønske, at det maa være sin Fremtids Opgaver voksent, ja, at ogsaa i kommende Aarhundreder den Slotsklokke maa gaa i den ældgamle Lund, og at Livets Strøm maa spejle et blomstrende og anset Herlufsholm og lade mangan en Lilie skyde op til dets Ære, men at Tidens Strøm aldrig maa rive det bort fra dets Grundvold.

Men denne Tak og dette Ønske vil vi nu henvende til Skolens Rektor, Professor Bache, som snart i 23 Aar har styret den. Selv Søn af Herlufsholm er Bache som moden Mand, der allerede havde en anset Gerning bag sig, vendt tilbage til sin gamle Skole og har siden viet den alt sit Arbejde, sine Tanker og sin Kærlighed. Det ved enhver, som kender lidt til Livet, at Bekymringerne ofte sidder med i Lærerstolen, og at det mere end andetsteds gælder Kostskolemanden, at Dagens Gerning ikke er forbi med Undervisningstimerne,

men at saa kommer netop mest det, der kan slide paa ens Kraft. Det ved vi ogsaa, at i disse 23 Aar har ingen været dybere indlevet med Skolens Sorger og Glæder end Rektor Bache. Naar han nu om faa Dage fylder de 70 og ser tilbage paa sit Liv, saa maa han kunne se med Glæde paa Aarene paa Herlufsholm. Han vil se en Skole, som har gennemgaaet en rig Udvikling i de Aar, da han har styret den, og naar Herlufsholm i Dag kan fejre sin Fest med saa megen Glæde, da tilkommer der ham en meget stor Del af Æren derfor. Med sin noble og retliniede Personlighed og sin rene Vilje har han ikke alene kunnet vogte Skolens gode Traditioner, men har ogsaa kunnet føre den frem, saa den under hans Styrelse har haft en af sine bedste Perioder. Den er nu et godt Sted for danske Drengene at være. Herfor skylder alle Herlufsholms Venner Rektor Bache Tak, og denne Tak vil vi saa sammenknytte med det Ønske for Herlufsholm, at Gud vil give det en Fremtid endnu herligere, end han gav det Minder.

Sang af to gamle herloviarere. *Fredman* er stor, støjende lystig. *Movitz* spinkel, følsom, sværmerisk. Det er gamle Fredman, der begynder, gamle Movitz falder ind. Musik af Bellman. Fr. Ep. 77: Klang, mina flicktor! Se skyarna glimma . . .

Fredman: Klang, mina flickor — — å nej, hvad jeg siger:
 kling, klang, mine *herrer*, velmødt under tag!
 (Alle små jenter og flickor og piger
 vinkes nok et venligt farvel — for idag!
 Vi, som er ført af et forsyn i flok,
 er dog bestaändig en drengeflok bare —
 dreng, vær dig selv — og dig selv altid nok:
 trøstigt lad tøsene fare!)

Klang, mine venner, lad glassene klinge,
 skummende til randen af perlende puns!
 Hej, hvad kan ikke for lyset vi bringe,
 naar vi bravt har tømt alle bægre tilbunds!
 Sig mig, min bror, går humøret istå?
 Var der slet intet på bunden at finde?
Movitz og Fredman: Nå? „Jo, jeg fandt . . .“ Sig kun frem! „Jo, der lå
 gemt et forunderligt minde!“

Fredman: Ak, kære Movitz, lad minderne ligge --
 dem kan vi jo høre imorgen, min ven!
Movitz: Movitz, gutår! „Å, men husker du ikke
 dagene, der gled så livsalige hen?
 Husker du ej den velsignede vår,
 eller de dybe og virksomme vintre?
 Mindet om alle de vaxlende år
 voxer sig varmt i mit indre!“

Fredman: Hej, gamle Movitz, skænk i af din flaske,
 evigt skal det mærkes, at livet har glød!
 Klang, gamle Fredman vil fugte sin aske —
 fristen er kun kort mellem fødsel og død!
 — — Nej, hvor du staar med et lysende smil!
Movitz: „Sagte går sus fra så hjemlige strande —
 hjem er jeg kommet, min tanke fandt hvil,
 smiet har rørt ved min pande“.

„Levende vælder mig livet imøde —
 vejene, jeg vandred, jeg finder påny :
 her har jeg grædt alle tårer tildøde,
 der har glad jeg smilt til en sommerlig sky!
 Tæt om min tanke slår stilheden værn,
 skovene står med så skærmende renhed,
 tiden er her saa forunderlig fjern,
 alt er en lysende enhed!“

„Husker du, Fredman, den undrende glæde,
 hvormed først vi trådte lidt frygtsomt herind?
 Alt var så smukt, at vi glemte at græde,
 før vi ret forstod, hvad der tynged' vort sind:

alt var så fremmed, så hjælpeløst stort —
da blev der kæmpet så barnlige kampe . . .“
Fredman: Movitz, jeg mindes, at ondt blev dig gjort
af et par lystige tampe!

Lystighed, bror, ja se det er just tingen —
blev man dig for lystig — du tav som en mur!
Kådheden gik dig lidt ublidt på klingens . . .
Movitz: „Det har bare styrket min blide natur!
Just hvor der lides, kan glæden jo gro —
her har jeg glæden og stilheden fundet,
her var den levende, løftende ro,
hvoraf min styrke er rundet.“

Fredman: Klang mine venner — nu sørger fiolen! —
klang, klang, mine brødre, en klingende skål,
Movitz! for dig — for os alle — for *skolen*,
gamle *Herlufsholm*, som er mindernes mål!
Movitz, forinden vi skilles, min ven,
giv os en trøst for de kommende dage . . .!

Movitz: „Lev dig i mindet din ungdom igen —
da får du *livet* tilbage!“

(*M. Wied*).

Rektor Bache: Der er en Moderskikkelse, som vi alle kender, og som vi alle beundrer, der i meget ligner vor „alma mater“, Herlufsholm. Det er Cornelia, Gracernes Moder. Hun var af ædel Byrd og har glædet sig over det; „vel født er Livets Lyst“. Ogsaa Herlufsholm er af ædel Byrd, og vi har i Dag glædet os ved Mindet om vor ædle Oprindelse; der er næppe nogen, der kan nævne en Stiftelse, der har sit Udspring fra en renere Kilde, end Herlufsholm. Hun har sikkert haft sit smukke Hus i Rom og glædet sig ved at lade sine Gæster beundre det. Hvilken Husmoder gør ikke det? — Ja, Husfaderen gør det for Resten ogsaa. Ogsaa vi har i Dag som saa mange Dage glædet os ved at lade

Skolens Gæster se de smukke Bygninger, i hvilke „alma mater“ har til Huse. Og hun har sandsynligvis haft sit Landsted i en eller anden smuk Egn og har kunnet glædes ved Naturens Herlighed. Ogsaa Herlufsholm fryder sig i Dag over den herlige Natur, som omgiver det, og som i Dag straalere i al sin Pragt.

Men trods alt, hvad hun havde at glædes ved: da Cornelia skulde vise sit bedste Smykke, pegede hun paa sine Sønner. Saaledes ogsaa med Herlufsholm. Den Dag, Herlufsholm ikke kan pege paa sine Fostersønner som sit bedste Smykke, er Skolen fattig og uden Anseelse midt i al sin Rigdom og Skønhed.

Derfor mindedes vi i Kantaten, der blev sunget paa Festsalen, nogle af de Mænd, som Skolen kunde pege paa med Stolthed. Vi kunde have nævnt flere, der med uselvsk Kærlighed har viet deres Liv til en stor Sags Tjeneste. Det er maaske de Børn, Moderen holder mest af, fordi de bærer Faderens Træk. Men ved Siden af dem er der den store Skare, som vi ogsaa mindedes i Kantaten, der i trofast og dygtigt Arbejde har tjent deres Land og deres Folk. Ogsaa dem viser Moderen hen til som til de Sønner, hun er stolt af.

Saa takker jeg da paa vor fælles Moders Vegne de gamle Fostersønner, hvis Liv er blevet Blade i hendes Æreskrans. Og jeg takker alle dem, der i trofast Kærlighed og ærlig Taknemmelighed er kommet hid paa hendes Festdag. Og med Ønsket om, at Herlufsholm altid maa kunne pege paa sine Sønner som sit bedste Smykke, beder jeg de unge Herlovianere og de Gæster, som med os fejrer Dagen, raabe et Hurra for Herlufsholms gamle Fostersønner.

Mel.: NielsiGade: Ak kjæreste Hr. Guldsmed.

For mange Aar tilbage
 jeg stod som lille Dreng
 og stirred helt betuttet
 ned over Park og Eng.
 Langt bort fra Mor og Hjemmet.
 hvor var jeg kommen hen?
 Da lød en venlig Stemme:
 „Vær rolig, lille Ven.
 Nu er du hos Herluf Trolle.“

Da stod „Per Mester“ for mig,
 helt fredsælt lød hans Ord:
 „Vær bare tryg, du lille,
 i Herlufs Gaard du bor.
 Her har du Ret at være,
 den Ret af ham du fik,
 se derfor frejdigt om dig,
 og overalt dit Blik
 skal se, forstaa Herluf Trolle“.

„Vemodig hænger Asken
 udover Aaens Bred,
 mens Kabbelejen smiler
 i Engens grønne Bed,
 de skælmske Anemoner
 slaar Kreds om Bøgens Fod,
 Musvit og Stillids leger
 i Vaarbrud ved dens Rod.
 Den Plet har valgt Herluf Trolle“.

„Af Egekroner kranset
 staar Klosters blanke Tavl,
 med Kvidren Svaler smuttter
 om Kirketaarnets Gavl.
 Og lyt, naar Solen synker
 og farver Skyen rød,
 saa nynner dæmpet Aaen
 sit Kvad om Heltens Død,
 her aander alt: Herluf Trolle“.

„Nu, medens Taagen stiger
 af Eng ved Aaens Bred,
 saa tegn for dine Tanker
 de svundne Slægters Led,
 den sorte Præst med Kjolen,
 den Junkers Fjederhat,
 den lærde med Parykken,
 den tapre Landsoldat,
 hans Fosterbørn, Herluf Trolles“.

„Og naar saa Taagen svinder,
 lyt til hans egne Ord,
 der klinger fra det stille
 til hver, der hos ham bor:
 Vær kærlig mod de svage,
 vær mod de stærke stærk,
 vær sandru i din Tale
 og trofast i dit Værk,
 for saadan var Herluf Trolle“.

„Tag tryk mod onde Dage,
 og bær med Styrke Sorg,
 din Fader i det høje
 han er saa fast en Borg.
 Vær ren i dine Tanker,
 vær mod din Konge tro,
 og elsk af hele Hjertet
 det Land, hvor danske bo,
 det gav sit Liv Herluf Trolle“.

Saa smilede „Per Mester“
 og klappede min Kind,
 han førte mig ved Haanden
 i Klosterskolen ind —
 Saa mange Aar er rundne.
 Jeg lidt af alt har lært,
 men Aar for Aar er blevet
 mig mere hjerte-kært
 mit Barndomshjem, Herluf Trolles.

(Palle Rosenkrantz).

Baron Palle Rosenkrantz: Nu har vi spist og talt, og jeg ved, at Disciplene skal til efter os. Vi bør derfor fatte os i al Korthed, og det vil jeg, da jeg ved, hvad det vil sige at stille sig mellem Disciple paa Herlufsholm og et Festmaaltid. Tilmed vil jeg tale for Drengene, som er Festens egentlige Midtpunkt, et Par Ord blot -- og saa ikke et Slag mere.

Der er noget underligt i den megen Tale om Ungdommen, i al den Virak, der ofres de unge i dette Børnenes Aarhundrede. Den kommende Slægt hylder vi, der med os selv ved, at vi ikke har drevet det til noget videre. Herregud, er det for at blive ligesom vi, de opdrages og holdes i Ære? Og dog ærer og elsker vi alle inderst inde de smaa, de unge. Det er vel, fordi vi i dem ser Mulighed for, at det kan blive til Virkelighed, der ikke ikke fuldt blev til Virkelighed for os. Vemodige Haab -- men Haab knyttet til Vaar og Lys. Det bryder I Jer naturligvis ikke om at høre, Drengene, I synes, vi er nogle underlige Snegle, der i Dag nærmest er Aarsag til en Fest og nogen god Mad. Hvor skulde I ogsaa vide, hvad I betyder for os? Jeres Tid kommer, gid I da ikke maa gøre vore vemodige Haab til Skamme. Gid I maa bære Glæder og Sorger bedre, end vi bar dem, gid I maa naa, hvad vi ikke naaede. Her er jo Vaar og Sol og Haab. Vi gamle Herlovanere, der føler dette, som I ikke forstaar, vi vil her i Skygge af vor egen Barndoms Minder raabe et rigtig godt og kraftigt Hurra for Jer, Herlufsholms raske Drengene. Tak for i Dag, og Drengene leve!

Kammerherre Howden-Rønnenkamp: I den for Skolens Forstander nys holdte smukke Tale blev særlig hans administrative Evner fremhævede. Jeg vil pege

paa, at det er af lige saa stor Betydning, at der altid i Spidsen for Skolens Ledelse, som nu, staar en fuldtud nobel Personlighed, som i Forbindelse med gammel Kultur er i Besiddelse af et aabent Øje for alt sundt og ædelt og af glødende Kærlighed til vort fælles Fædreland. Jeg vil imidlertid ikke atter udbringe en Skaal for Baron Reedtz-Thott, men jeg vil tillade mig at mindes hans afdøde Hustru. Herlufsholm har i Baronesse Reedtz-Thott haft sin Cornelia, som ikke blot denne Kred, men vide Kredse i vort Folk har set op til med Højagtelse og Hengivenhed, og jeg føler mig overbevist om, at vi ikke i højere Grad kan glæde Skolens Forstander end ved i Kærlighed at samles om hans afdøde Hustrus Minde.

Festens allersidste Tale holdtes af Rektor; den lød i al Korthed: „Kaffe i Nyhave“ og modtoges med stor Begejstring.

Enhver, der har levet paa Herlufsholm, kender og elsker den stemningsrige, betagende Skønhed, der en stille Sommeraften hviler over Nyhave. Her tilbragte nu Gæsterne Festdagens sidste Øjeblikke, gamle og unge i det smukkeste kammeratlige Samvær, indtil Ekstratoget Kl. 8 holdt parat i Rødehus-Alléen for at føre Gæsterne hjem. Under Viften og Hurraraab tog man Afsked med hverandre. Jubilæumsfesten var forbi; den blev en minderig Fest, saa smuk, som Herlufsholm nogensinde har fejret den, Herluf Trolles og Birgitte Gjøes Skole værdig.

I Anledning af 350 Aars Festen blev paa Stiftelsens Foranstaltning udgivet:

1. *Næstved St. Peters Kloster, Herlufsholm Kirke. To Afhandlinger udgivne af Herlufsholm Stiftelse i Anledning af 350 Aars Dagen for dens Oprettelse. Af Carl Neergaard og Francis Beckett.*
2. *Herlufsholm 1865—1915 af A. K. Hasselager. Fortsættelse af H. B. Melchior og Alberts Leths Historiske Efterretninger om Herlufsholms Stiftelse.*

Deltagerne i 350 Aars Festen

den 26. Maj 1915.

- Andersen, A., Sognefoged, Vridsløse.
Andersen, A. H., Sognepræst, Sundby, dim. 1869.
Andersen, C. René la Cour, cand. polit., København, dim. 1904.
Andersen, K. P. A. Hee, cand. theol., dim. 1904.
Anthon, V. L. O., Ekspeditionssekretær, København, dim. 1895.
Arup, E., Dr. phil., Departementchef.
Askov, A. S., Læge, Vejle, dim. 1880.
Baagøe, J. H., stud. polyt., dim. 1910.
Baagøe, K., Læge, København, dim. 1906.
Bache, D. G. M., Overretssagfører, København, dim. 1898.
Bache, O. F., Prof., Rektor, Herlufsholm, dim. 1862.
Bache, Frue, Professorinde, Herlufsholm.
Bang, H., Adjunkt, Herlufsholm.
Bang, Frue, Herlufsholm.
Bang, S., Herredsfuldægtig, Skjern, dim. 1906.
Bauditz, G., Kontorchef, København, udg. 1874.
Beckett, F., Dr. phil., Docent, Gentofte.
Bergh A., Sognepræst, Pedersborg, dim. 1887.
Beyer, C. E., Overretssagfører, København, dim. 1863.
Bille-Brahe, A. H. Baron, Kammerherre, Amtmand, Sorø, dim.
1877.
Bjering, K. Th., Fabrikant, København, udg. 1894.
Bjørn, F. V., Ingeniør, København, dim. 1890.
Blechingberg, E., Amtsforvalter, Næstved.
Boeg, A., Dr. med. Fysikus, Næstved.
Bondo, C. V., Provst, Skelskør.
Borchorst, O. F., Herredsfuldægtig, Horsens, dim. 1893.
Borries, C. A., Sygehuslæge, Køge, dim. 1871.

XLVII

- Buch, P. G. U., Grosserer, København, dim. 1902.
 Bühring, C. A. T. F., Professor, Læge, København, udg. 1878.
 Bærentsen, Chr., fhv. Amtmand, København, dim. 1880.
 Clan, M. J. C. T., Departementchef, dim. 1886.
 Clausen, S. C., stud. jur., dim. 1911.
 Claussen, S., Fuldmægtig, København, dim. 1891.
 Davidsen, C. J. B., Apotheker, Østbirk, udg. 1875.
 Diderichsen, P. K., Borgmester, Næstved.
 Dorph, H. C., stud. polyt., dim. 1912.
 Dorph, P. P. P., Premierløjtnant, dim. 1904.
 Dreyer, E., cand. jur., dim. 1910.
 Dyrland, L., cand. jur., dim. 1908.
 Emmerich, H., kgl. Stationsforstander, Næstved.
 Eschen, J. J., Overlæge, Aalborg, dim. 1882.
 Essendrop, J. K., Tegnelærer, Næstved.
 Fabricius, J. F., Fuldmægtig, Fredericia, dim. 1887.
 Feddersen, C. L. A. J., Grosserer, København, udg. 1872.
 Fensmark, H. E., Sognepræst, Horslunde, udg. 1887.
 Ferdinand, J. C., Adjunkt, Herlufsholm, dim. 1898.
 Finsen, O., Etatsraad, Apotheker, Vejle, udg. 1875.
 Fischer, P. R., Adjunkt, Herlufsholm.
 Forchhammer, J., Bankdirektør, København, udg. 1888.
 Forchhammer, J. E., Ingeniør, København, dim. 1892.
 Forchhammer, V., Sanglærer, København, dim. 1895.
 Friderichsen, C. M., Overretssagfører, København, dim. 1876.
 Garde-Jørgensen, C. G., Oberstløjtnant, Næstved, dim. 1883.
 Glahn, K., kst. Kontorchef i Kultusministeriet.
 Graah, S. B., Nationalbankbogholder, Odense, udg. 1896.
 Grønvold, P. J., Grosserer, København, udg. 1875.
 Gundelach, C. H., Premierløjtnant, udg. 1907.
 Götzsche, P., Adjunkt, Herlufsholm.
 Götzsche, Frue, Herlufsholm.
 Hage, J. P., P.-M., Overlæge, Næstved, dim. 1891.
 Hage, T., Kammerjunker, Premierløjtnant, udg. 1897.
 Hammershaimb, J., Overlærer, Herlufsholm.
 Hannover, H. J., Professor, Direktør for polyteknisk Lærestalt.
 Hansen, A., Gaardejer, Sogneraadsformand, Øverup.
 Hansen, A., Læge, Bagsværd, dim. 1902.
 Hansen, H. Chr., Gaardejer, Stenbæksholm.
 Hansen, H. P., Gaardejer, Grimstrup.

XLVIII

- Hansen, J., Gaardejer, Abbednæs.
 Hansen, J., Godsforvalter, Gaunø.
 Hansen, Frue, Gaunø.
 Hansen, P., Gaardejer, Kalby.
 Hansen, U. M. H., Læge, Lundby, dim. 1893.
 Hanssen, C. S., Højesteretsassessor, dim. 1867.
 Hasselager, A. K., fhv. Overlærer, Herlufsholm.
 Hedemann, H., Oberstløjtnant, Næstved.
 Heerfordt, K. K., Overretssagfører, København, dim. 1894.
 Hegermann-Lindencrone, J. F., Generalmajor, København, udg.
 1855.
 Helland, G. D., Fabrikant, Odense, dim. 1888.
 Helmond, K. E., Revisor, København, dim. 1902.
 Helms, P. F., cand. theol., Bagsværd, dem. 1902.
 Heramb, H., Læge, Næstved, dim. 1904.
 Hertz, A., Frue, Trollehøj, Næstved.
 Hertz, H., Økonom, Herlufsholm, udg. 1881.
 Hoff, B., cand. jur., København, dim. 1892.
 Holdt, J., Adjunkt, Herlufsholm.
 Holm, O. E., Læge, København, dim. 1905.
 Holme, N. C., Gartner, Næstved.
 Holst, M., Krigsassessor, København.
 Holst, V., Kaptajn, dim. 1870.
 Holten-Mauchenheim, kaldet Bechtolsheim, H. G. N., Adjunkt,
 Sorø, dim. 1893.
 Howden-Rønnenkamp, P. C., Kammerherre, Hofjægermester,
 Næsbyholm, dim. 1872.
 Hvidt, Chr., stud. med., dim. 1911.
 Høeg, E., Læge, Jægerspris, dim. 1898.
 Høeg, J., Driftsbestyrer, Næstved, dim. 1897.
 Høffding, H., Ingeniør, København, dim. 1897.
 Idum, A. R., Præst, Føns, dim. 1888.
 Ingerslev, O. F., Læge, Næstved, dim. 1901.
 Jastrau, H. V. Kredslæge, Helsingør, dim. 1882.
 Jensen, J. E., Dr. med., København, dim. 1889.
 Jensen, K. Anker, Frk., Sygeplejerske, Herlufsholm.
 Jerntoft, Chr., Overlærer, Herlufsholm.
 Jerntoft, Frue, Herlufsholm.
 Jespersen, J., Kommunelæge, Skovshoved, dim. 1877.
 Jespersen, K. Friis, stud. jur., dim. 1910.

XLIX

- Jessen, N. B., Opdagelsesbetjent, København, udg. 1877.
 Keiser-Nielsen, S., Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
 dim. 1876.
- Kier, O. F. R., Etatsraad, København, dim. 1869.
 Kjerrumgaard, H. A., Kasserer, København, dim. 1863.
 Kjær, C. F., Kaptajn, København, dim. 1878.
 Klitgaard, V., udg. 1910.
 Knauer, H. C., Stationsforstander, Havdrup, udg. 1871.
 Knudsen, Chr., Sognepræst, Næstved.
 Knudsen, F., Overretssagfører, Vejle, dim. 1882.
 Knudsen, J., Sognefoged, Lille-Næstved.
 Kolbye, V., Fabriksbestyrer, Maribo, dim. 1879.
 Krogh, O. C., Sognepræst, Farum, dim. 1886.
 Køster, H., Overlæge, Næstved.
 Køster, Frue, Næstved.
 Larsen, J. K., Dr. phil., København, dim. 1892.
 Larsen, J. P., Gaardejer, Lille-Næstved.
 Larsen, Kj. H., stud. theol., dim. 1912.
 Larsen, L., Gaardejer, Naaby.
 Lassen, A., Provst, Vejlø.
 Lehnfelt, J. C. E. S., Bankkasserer, Næstved, udg. 1884.
 Leifer, A. R., Bankbogholder, København, udg. 1875.
 Lind, Th., Godsforvalter, Herlufsholm.
 Lindholm, A., Læge, Fredensborg, dim. 1904.
 Loft, J. V., Overretssagfører, København, dim. 1903.
 Lunding, C. E. G., Forpagter, Daugaarden, udg. 1893.
 Lunding, N. C., Skolebestyrer, København, dim. 1886.
 Luun, K. W., Læge, København, dim. 1902.
 Madsen, H. A. C., Skolebestyrer, København, dim. 1885.
 Magius, A. V. R., Postkontrolør, København, udg. 1886.
 Melchior, J. C., fhv. Skolebestyrer, København, dim. 1865.
 Meyer, J. J. F., Overlæge ved St. Hans Hospital, Roskilde,
 dim. 1865.
- Michelsen, H. P., Adjunkt, Herlufsholm.
 Michelsen, Frue, Herlufsholm.
 Mielche, S., Frk., fhv. Oldfrue, Hellerup.
 Munck, F. F., Provst, Ordrup, dim. 1879.
 Munkebo, A., Ingeniør, København, dim. 1901.
 Müller, L. C., Arkivar, København, udg. 1867.
 Münster, G. P., Sognepræst, Dalby, dim. 1885.

L

- Møller, H., Læge, København. dem. 1902.
 Møller, N., cand. mag., Odense, dim. 1903.
 Mørch, A., Overlærer, Herlufsholm, dim. 1883.
 Mørch, Frue, Herlufsholm.
 Mørck, F. Th., Overretssagfører, København, dim. 1871.
 Mørkeberg, O. S., Læge, Nykøbing F., dim. 1893.
 Nandrup, A. V. L., cand. jur., København, udg. 1896.
 Neergaard, J. E. de, cand. jur., Godsejer, Førslev, dim. 1873.
 Neergaard, T. P. S. P. B., Particulier, København, udg. 1867.
 Nielsen, A. L., cand. jur., Fuldmægtig, Holte, dim. 1871.
 Nielsen, K., Gaardejer, Rislev.
 Nielsen, H. A., Prof., Dr. med., København, dim. 1870.
 Nielsen, N. P., Sognepræst, Skovby og Ore, dim. 1893.
 Nordentoft, J., Redaktør, København.
 Nordentoft, J., Premierløjtnant, dim. 1910.
 Ostenfeld, H., Biskop o. Sjællands Stift.
 Owen, A. J. S., Rentier, udg. 1873.
 Paludan-Müller, J. N., Sognepræst, Snesere, dim. 1872.
 Permin, J. M., Kommunalærer, Valby, udg. 1867.
 Petersen, J., Overlærer, Herlufsholm.
 Petersen, Frue, Herlufsholm.
 Petersen, P. H., Præst, Fredericia, dim. 1897.
 Petersen-Studnitz, K. R., stud. jur., dim. 1910.
 Pontoppidan, F. J., Assistent i Finansministeriet, udg. 1901.
 Raaschou-Nielsen, H., Rektor, Sorø.
 Rasmussen, C. Th., cand. phil., dim. 1912.
 Rasmussen, O., Gaardejer, Holsted.
 Reedtz-Thott, K. T. T. O., Lensbaron, Gehejmekonferensraad, Forstander for Herlufsholm Skole og Gods.
 Reedtz-Thott, O. Baron, Fedd.
 Reventlow, E. A. Greve, dim. 1905.
 Richter, F. V., Direktør, København, udg. 1888.
 Ritzau, L., cand. phil., København, dim. 1904.
 Rode, E., Overretssagfører, København, dim. 1891.
 Rosen, V. C. W. v., Kaptajn, København, udg. 1872.
 Rosenberg, L. V. A., Overretssagfører, København, dim. 1890.
 Rosenkrantz, F. I. V. C. Baron, Hofjægermester, Liselund, udg. 1866.
 Rosenkrantz, H. L. G. Baron, Toldkontrolør, Guldborg, udg. 1871.

- Rosenkrantz, P. A. V. Baron, Forfatter, Hellerup, udg. 1884.
 Rossing, C. W., Assistent, Stege, udg. 1878.
 Schaarup, N. G. M., Kaptajn, København, udg. 1857.
 Schack, T. E., Sognepræst, Marslev, dim. 1877.
 Schamby, M. C., Sognepræst, Herlufsholm, dim. 1883.
 Schamby, Frue, Herlufsholm.
 Schwensen, A. G., Herredsfuld­mægtig, Hoisted, dim. 1892.
 Sehested, M. Frue, Oldfrue, Herlufsholm.
 Sinding, K., cand. jur., dim. 1898.
 Sinding, S. G., Overretssagfører, København, dim. 1862.
 Skeby, H., fhv. Overlærer, København.
 Smith, A. H., Overretssagfører, København, dim. 1894.
 Smith, Th. Lunding, Overlæge, Roskilde, dim. 1890.
 Sommerfeldt, N. B., Ingeniørkaptajn, dim. 1895.
 Spøhr, G. J. S., stud. jur., dim. 1911.
 Struckmann, Chr., Amtslæge, Næstved.
 Tarp, L. C., stud. med., dim. 1911.
 Tauson, H. V. C. G., cand. jur., dim. 1900.
 Thaning, N. F. V. L., Boghandler, København, udg. 1854.
 Thomsen, J. C. M., cand. mag., Gymnasielærer, København, dim. 1888.
 Thomsen, Th. M., Underinspektør v. Nationalmusæet, København, dim. 1888.
 Thorsen, G. C. M., Kontorchef, København, dim. 1890.
 Tillisch, G. F., Kammerherre, fhv. Stiftamtmand, Hellerup, udg. 1851.
 Traustedt, E., stud. med., dim. 1910.
 Tuxen, S. L., Prof., Dr. phil., Undervisningsinspektør.
 Tvede, G., Arkitekt, København.
 Tvedegaard, F., stud. med., dim. 1913.
 Vallø, V., Bryggeriejer, Vedbæk, dim. 1888.
 Vedel, A., Kammerherre, Amtmand, Næstved.
 Vinterberg, H., Adjunkt, Herlufsholm.
 Voss, W. H. v., udg. 1913.
 Wad, Chr., Skolebestyrer, Bogø, dim. 1870.
 Weber, E., cand. jur., Fuld­mægtig, København, dim. 1900.
 Weibüll, V., Kontorchef i Justitsministeriet, dim. 1895.
 Weis, A. P., Departementschef.
 Westergaard, H., Dr. jur. & polit., Prof. v. Universitetet.
 Westergaard, H. J., Assistent i Krigsministeriet, udg. 1868.

- Wied, M., stud. mag., dim. 1912.
Wiig, S., Organist, Herlufsholm.
Wiig, Frue, Herlufsholm.
Wilhelm, G. P. U., Skovrider, Orehoved, dim. 1882.
Willesen, L., Adjunkt, Herlufsholm.
Willumsen, A. J., Adjunkt, Roskilde.
Wind, O., Skovrider, Ritmester, Herlufsholm, udg. 1856.
Wind, Frue, Herlufsholm.
Wolff-Sneedorff, G., Hofjægermester, Grevensvænge, udg. 1863.
Wolff-Sneedorff, K., Forpagter, Engelholm, dim. 1908.
Zahle, C. Th., Konseilspræsident, Justitsminister.
Zahle, F. C. C. F., Højesteretssagfører, dim. 1859.
Zahle, K., stud. jur., dim. 1910.
-

Efterretninger

om

Herlufsholm Skole og Opdragelsesanstalt

fra Juni 1914 til Juni 1915.

Eksaminer.

Den skriftlige Del af Studentereksamen og Mellemkoleeksamen afholdtes, som forordnet, i Dagene den 8.—11. Juni over de Opgaver, som Ministeriet havde udsendt. Den mundtlige Del af Studentereksamen afholdtes d. 16. 30. Juni og af Mellemskoleeksamen fra den 17. Juni til den 4. Juli.

Meddommere ved Studentereksamen, beskikkede af Ministeriet, var: Overlærer *Glahn* (Fransk), cand. mag. *Jørgensen* (Tysk), Adjunkt *M. Møller* (Naturfag), cand. mag. *Asmund* (Engelsk), Adjunkt *Hammer* (Latin og Græsk), Adjunkt *Madsen* (Matematik og Fysik); ved Mellemskoleeksamen: cand. mag. *Jørgensen* (Tysk), Adjunkt *M. Møller* (Naturhistorie), Adjunkt *Hammer* (Latin) og Adjunkt *Madsen* (skriftlig Matematik). De danske Stile ved begge Eksaminer bedømtes af Adjunkt *Abell*. Ved Studentereksamen bedømtes de latinske Versioner af Professor *Gertz*, de engelske Stile af Rektor *Bertelsen*, de tyske Stile af cand. mag. *Thygesen* og de matematiske Opgaver af Professor *Krüger*.

Til Studentereksamen indstillede sig 13 Disciple, 2 af den klassisk-sproglige, 7 af den nysproglige og 4 af den matematisk-naturvidenskabelige Linie. Til Mellemskoleeksamen indstillede sig 21 Disciple, som alle bestod.

Studentereksamens Udfald ses af omstaaende Lister.

Studentereksamen 1914.

Den klassisk-sproglige Linie		Skriftlig	Mundtlig	Engelsk	Fransk	Latinsk	Mundtlig	Græsk	Historie	Geografi	Naturlære	Matematik	Orden m.	Points	Antal af	Kvotient	Legems-	Sang		
		Dansk	Dansk			Version	Latin			og Naturh.		Orden m.	skr. Arb.	af		øvelser				
<i>Svend Krøigaard</i>		4	5 4	5 5	5 5	5	5 5	5 5	5 5	4	4 4	4 3	5	110	24	4,58	5	5		
<i>Lorenz Carl Stage</i>		5	5 6	5 5	6 6	5	5 5	5 6	4 5	6	4 4	5 6	4	122	24	5,08	4	—		
Den ny-sproglige Linie		Skriftlig	Mundtlig	Skriftlig	Mundtlig	Skriftlig	Mundtlig	Fransk	Latin	Oldtids-	Historie	Geografi	Naturlære	Matematik	Orden m.	Points	Antal af	Kvotient	Legems-	Sang
		Dansk	Dansk	Engelsk	Engelsk	Tysk	Tysk				kunskab		og Naturh.		Orden m.	skr. Arb.	af		øvelser	
<i>C. W. Bent Ahlefeldt-Laurvig</i>		5	5 5	5	6 5	5	5 5	5 5	5 5	5 5	5 4	5	5 5	4 2	6	138	28	4,98	6	—
<i>Einar Blechingberg</i>		4	5 6	5	6 5	5	5 6	6 5	6 6	6 6	6 6	6	5 3	5 6	5	149	28	5,32	—	5
<i>Helge Friis Jespersen</i>		5	5 5	4	5 5	4	4 5	5 4	5 5	5 4	5 3	5	4 3	4 4	5	126	28	4,50	6	6
<i>Aage Grundtvig Jungersen</i>		6	5 5	5	6 5	4	5 5	5 6	5 6	5 6	5 6	5	5 5	6 5	5	146	28	5,21	5	5
<i>Johannes Bygum Lind</i>		5	4 4	3	5 4	4	4 4	5 5	5 4	4 5	4 3	5	5 6	5 4	4	122	28	4,86	—	5
<i>Vincens de Steensen-Leth</i>		5	5 5	5	5 5	4	5 6	5 6	5 6	5 6	6 6	5	5 6	5 5	5	145	28	5,18	3	—
<i>Kaj Struckmann</i>		5	5 5	4	5 5	3	5 5	5 4	5 5	5 5	5 5	5	5 5	4 4	5	131	28	4,68	5	—

Studentereksamen 1914.

Den matematisk-naturvidenskabelige Linie	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Fransk	Historie	Oldtidskundskab	Geografi og Naturh.	Fysik m. Astronomi	Kemi	Skriftlig Matematik	Mundtlig Matematik	Orden m. skr. Arb.	Points	Antal af Karakterer	Kvotient	Legemsøvelser	Sang
<i>Jørgen Eigil Viffert Dinesen</i>	5	5 4	5 4	4 3	5 3	5 5	5 3	3 2	4 3	2	3 2	4	90	24	3,75	6	5
<i>Holger Christian Lind</i>	5	5 5	5 5	5 5	6 5	6 6	6 5	6 5	5 4	4	6 6	5	124	24	5,17	6	—
<i>Arthur Frederik Nielsen</i>	4	5 4	5 5	5 4	4 4	4 5	5 4	5 4	5 3	4	5 3	4	103	24	4,29	4	5
<i>Axel Nielsen</i>	4	5 4	5 4	5 3	5 3	5 4	5 5	5 5	5 6	4	5 4	5	109	24	4,54	6	5

Ved Studentereksamen afholdtes mundtlig Prøve i alle Fag undtagen Geografi og Naturhistorie paa de to sproglige Linier.

Tillægsprøve i Fransk bestodes af Christian Robert Hänschell med Karakteren mg÷.
Tillægsprøve i Latin bestodes af Else Bodil Ove-Petersen med Karakteren 4.

Ved Mellemskoleeksamen afholdtes mundtlig Prøve i alle Fag.

Skolens mundtlige og skriftlige Aarsprøve for I, II, III, V og VI Klasse afholdtes i Dagene fra den 23. Juni til den 6. Juli. Den mundtlige Prøve omfattede ikke alle Fag, og for de fleste Fags Vedkommende blev kun en Del af Aarets Pensum opgivet til Eksamen.

Efter Aarsprøvens Slutning opflyttedes fra VI Klasse til VII 12 af 13 Disciple, fra V til VI 9 af 10, fra IV til V 18 af 21, fra III til IV 16 af 18, fra II til III alle 17 og fra I til II alle 20 Disciple.

Den 1. Maj inspiceredes Undervisningen af Undervisningsinspektør, Professor *Tuxen*.

Den 24. Februar havde Skolen Besøg af Sløjdinspektør *Aksel Mikkelsen*.

Lærerpersonalet.

Under 30. Juni 1914 udnævntes Adjunkt *Aa. Mørch* til Overlærer fra 15. August at regne.

Under samme Dato meddeltes der konst. Adjunkt *P. R. Fischer* fast Ansættelse fra 15. August at regne.

Kort før Skoleaarets Begyndelse blev Adjunkterne *Michelsen*, *Vinterberg* og *Fischer* indkaldt til Tjeneste i Sikringsstyrken. De to førstnævnte hjemsendtes i Oktober, men indkaldtes atter i Marts; den sidstnævnte har ligget inde til Militærtjeneste hele Tiden. Under deres Indkaldelse har deres Arbejde ved Skolen, for saa vidt de ikke selv var i Stand til at varetage det i deres

Fritid, været besørget ved Vikarieren, dels af stud. mag. *Mogens Wind*, der har været ansat som Vikar hele Skoleaaret indtil Udgangen af Maj, dels af andre af Skolens Lærere, dels af fhv. Overlærer *Hasselager* og Fru *Gøtzsche*, der velvilligt ydede deres Hjælp under de vanskelige Forhold.

Den ugentlige Inspektion har været fordelt mellem Overlærer *Hammershaimb* og Adjunkterne *Ferdinand, Willesen, Vinterberg* og *Holdt*. Hr. Ferdinand har haft Tilsyn med den øverste, Hr. Willesen med den mellemste, Hr. Vinterberg (Oktober—Marts) og Hr. Holdt med den nederste Sovesal.

Disciplene

Ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift talte Skolen 112 Disciple. Af dette Antal afgik 13 som Studenter (se de foranstaaende Lister); 6 andre udgik ved Skoleaarets Slutning, nemlig C. E. le Maire af VI Klasse, H. Sporon af V Klasse, S. A. Holst og J. E. Lehmann af IV Klasse efter bestaaet Mellemskoleeksamen og J. P. Kornerup og P. F. S. Müller af III Klasse.

Ved Optagelsesprøven kom 14 nye Disciple til, 2 i III Klasse, 1 i II Klasse og 11 i I Klasse. Skolen begyndte altsaa det nye Skoleaar med 107 Disciple, deraf 1 skolesøgende. Der er ingen udgaet i Aarets Løb.

I den følgende Fortegnelse er Disciplene ordnede klassevis efter Bogstavorden. Faderens Navn og Hjemsted er angivet i Parentes. De nyoptagne Disciple er betegnede med *. Den skolesøgende Discipels Nummer er sat i firkantet Parentes. De tre Linier i V, VI og VII Klasse (svarende til 1ste, 2den og 3die Gymnasie-

klasse) betegnes ved (ks), (ns) og (mn), henholdsvis for den klassisk-sproglige, den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige Linie.

VII Klasse.

1. Sven Bærentsen (fhv. Amtmand B., København), f. 22. Maj 1896 (ns).
2. Helge H. Finsen (Birkedommer F., København), f. 1. Marts 1897 (ks).
3. J. Henry L. Friderichsen (Godsejer F., Høvængegaard, Nysted), f. 26. Maj 1897 (ns).
4. Ejnar Heiberg (Stiftsfysikus, Dr. med. H., Viborg), f. 18. Marts 1896 (ns).
5. Torkil A. G. Jungersen (Provst J., Halsted, Aunede), f. 4. Oktbr. 1897 (ks).
6. Frederik J. Koch (afd. Forpagter K.), f. 13. Oktbr. 1897 (ns).
7. Johan H. Lehmann (Professor, Dr. phil. L., Lund), f. 21. Oktbr. 1896 (mn).
8. Hans C. W. Lütken (Sognepræst L., Simmerbølle, Rudkøbing), f. 2. Decbr. 1896 (ks).
9. Aksel M. Petersen (Slagtermester P., Næstved), f. 11. Juli 1896 (mn).
10. Gregers D. Rosenstand (Postmester R., Kjellerup), f. 22. Novbr. 1897 (ns).
11. Vagn Schou (Købmand, cand. pharm. S., Næstved), f. 10. Septbr. 1896 (ns).
12. Johannes S. Spøhr (Købmand S., Faaborg), f. 26. Juli 1897 (ks).

VI Klasse.

1. Børge H. Dan (Konsul D., Nakskov), f. 28. April 1898 (mn).

2. Erik Holtved (Postmester H., Humble), f. 21. Juni 1899 (mn).
3. Hugo L. Jensen (Skovrider J., Holsteinborg, Rude), f. 24. April 1897 (ks).
4. Johannes A. Jørgensen (afd. Købmand J.), f. 30. Maj 1898 (mn).
5. Birger T. V. D. Møller (afd. Professor M.), f. 17. Juli 1898 (ks).
6. Otto Rathsack (Stedfader: Fabriksassistent Galle, Aalborg), f. 14. Juli 1896 (ns).
7. Christian D. F. Reventlow (Redaktør R., Sjøalt, Ørkellunga, Sverrig), f. 4. April 1898 (ns).
8. Erik Schrader (fhv. Godsejer S., Skullerupgaard, Herlufmagle), f. 27. Juli 1898 (ks).
9. Erik P. Vinther (Lærer V., Vejlø, Næstved), f. 18. Febr. 1898 (ns).

V Klasse.

1. Erik Aarup (Købmand A., Næstved), f. 27. Jan. 1898 (ns).
2. Tage Andersen (Inspektør, Løjtnant A., Mariager), f. 4. Marts 1899 (mn).
3. Erik C. Boas (Købmand B., Stubbekøbing), f. 29. Oktbr. 1899 (mn).
4. C. Holten F. Castenschiold (Telegrafist C., Gøteborg), f. 6. Marts 1899 (ns).
5. Wilhelm S. Christens (Apoteker C., Næstved), f. 23. Marts 1899 (mn).
6. Erik Damgaard (Sagfører D., Haslev), f. 22. Juli 1898 (ks).
7. Johan L. Hardt-Schnicker (Amtslæge H.-S., Randers), f. 21. Maj 1899 (ns).

8. Kai H. Hastrup (Godsforvalter H., Ourupgaard, Nykøbing F.), f. 15. April 1899 (mn).
9. Tage Helms (Overlæge H., Sanatoriet ved Nakkebølle Fjord, Pejrup), f. 12. Febr. 1898 (mn).
10. Kristian Jensen (Gaardejer J., Allerslev), f. 14. Jan. 1899 (ks).
11. Hans Emil M. Klem (Tandlæge K., Rudkøbing), f. 8. April 1900 (ns).
12. Kaj B. Larsen (Ingeniør L., København), f. 23. Novbr. 1899 (mn).
13. F. Anton Milo (Læge M., Anholt), f. 25. April 1899 (ns).
14. Aage Nyeberg (fhv. Sognepræst N., København), f. 1. Septbr. 1899 (mn).
15. Venzel S. E. Ollendorff (Forpagter O., Marienhøj, Storehedinge), f. 28. Novbr. 1898 (ns).
16. Niels E. Stage (Sognepræst S., Kullerup, Lamdrup), f. 19. Maj 1898 (ks).
17. Tage Stensler (afd. Forpagter S.), f. 15. Maj 1899 (mn).
18. Hilmar A. Ødum (Lærer Ø., Næstved), f. 26. Jan. 1900 (mn).

IV Klasse.

1. Niels K. Baden (Førstelærer B., Glumsø), f. 24. Jan. 1900.
2. Lejf E. F. N. Berg (Redaktør B., København), f. 20. Jan. 1900.
3. Tage J. Brammer (kgf. Skovrider B., Klampenborg), f. 12. Aug. 1899.
4. Mogens V. Dinesen (Godsejer D., Skjørringe, Eskildstrup), f. 18. Juni 1899.

5. Tage V. Ellbrecht (Kontorchef E., København), f. 24. Oktbr. 1901.
6. Knud Holtved (Broder til Nr. 2 i VI Kl.), f. 10. Aug. 1901.
7. Erling J. Jantzen (afd. cand. jur. J.), f. 21. Maj 1900.
8. Georg H. Jerichow (Godsinspektør J., Gram Slot, Gram By, Slesvig), f. 12. Juli 1899.
9. Christian C. Jørgensen (Broder til Nr. 4 i VI Kl.), f. 31. Aug. 1900.
10. Herman J. Milo (Broder til Nr. 13 i V Kl.), f. 24. Jan. 1901.
11. Jørgen Mygind (afd. Premierløjtnant M.), f. 15. Juli 1900.
12. Asgeir F. J. Riis (afd. Læge R.), f. 16. Jan. 1899.
13. Ejner Rische (Driftsbestyrer R., Kallehave), f. 15. Aug. 1900.
14. Helge Rosenørn (Kammerjunker, Intendant R., København), f. 24. Febr. 1901.
15. Knud N. Schjørring (Borgmester S., Nykøbing S.), f. 13. Oktbr. 1900.
16. Kaj O. Storm Nielsen (Læge S. N., Terslev, Haslev), f. 4. April 1899.
17. Poul Sørensen (Skovfoged S., Moseby, Stubbe-købing), f. 19. Oktbr. 1899.

III Klasse.

1. Knud Aarup (Broder til Nr. 1 i V Kl.), f. 24. Decbr. 1901.
2. Haagen Wahl Asmussen (Grosserer W. A., Ottawa, Canada), f. 2. Septbr. 1901.
3. Westy Beckett (Docent, Dr. phil. B., Gentofte), f. 19. Juni 1901.

4. M. Eyvind Q. Bjørn (Marinemaler B., New York), f. 28. Jan. 1902.
 5. Kaj Y. Eide (Herredsfuldmechtig E., Brædstrup), f. 21. Juni 1901.
 6. Hilmer H. Fensbøl (Lærer F., Ringkøbing), f. 27. Marts 1901.
 7. Svend I. Hansen (Sognepræst H., Testrup, Haslev), f. 28. Jan. 1901.
 8. Carl M. T. Haxthausen (Forstassistent, Baron H., Dragbyhus, Jægerspris), f. 25. Septbr. 1901.
 9. Erik M. Hedemann (Oberstløjtnant H., Næstved), f. 4. Marts 1901.
 10. Erik S. Krarup (Amtsfuldmechtig K., Lille Næstved), f. 28. April 1901.
 11. Erik Lassen (Provst L., Vejlø, Næstved), f. 1. Oktbr. 1901.
 12. F. Otto V. Lawaetz (Forpagter L., Holmegaard, Olstrup), f. 20. Marts 1901.
 13. Ove P. J. Lunn (Ingeniør L., Aggersvold, Jyderup), f. 18. Juli 1901.
 14. Erik V. Mikkelsen (afd. Mægler M.), f. 12. Oktbr. 1901.
 15. Frits G. G. Mynster (Sognepræst M., Marvede, Hyllinge), f. 20. Oktbr. 1901.
 16. Ebbe de Neergaard (Oberstløjtnant de N., Vordingborg), f. 30. Marts 1901.
 - 17*. Andreas P. Rohde (Direktør R., Kalundborg), f. 31. Aug. 1901.
 - 18*. Kai Stage (Broder til Nr. 16 i V Kl.), f. 29. April 1902.
 19. Ejvind V. J. Wegener (Forretningsfører W., København), f. 1. Decbr. 1901.
-

II Klasse.

1. Bjørn Bird (Ingeniør B., Calera, Chile), f. 5. Marts 1903.
2. Vagn Erik Brammer (Broder til Nr. 3 i IV Kl.), f. 4. Oktbr. 1902.
3. Knud J. M. Glente (Læge G., Glostrup), f. 3. Jan. 1903.
4. Knud B. Gottlieb (Postmester G., Nakskov), f. 15. Juni 1901.
5. K. Preben J. Gøth (Urmager G., Skjelskør), f. 5. Juli 1902.
6. Eyvind A. Ibsen (Direktør I., Næstved), f. 27. Aug. 1902.
7. H. Jørgen W. Jensen (Direktør J., Hobro), f. 18. Febr. 1902.
8. Peter A. Jerichow (Broder til Nr. 8 i IV Kl.), f. 20. April 1901.
9. Carsten F. Jespersen (Klosterforvalter J., Vemmetofte), f. 10. Juni 1902.
10. Knud F. Jungersen (afd. Læge J.), f. 5. Aug. 1902.
11. Otto Kirstein (Læge K., København), f. 27. Septbr. 1901.
- [12.] Helmer Mørch (Overlærer M., Herlufsholm), f. 5. April 1902.
13. J. Christian S. P. S. Nandrup (Konsul N., Næstved), f. 1. Juli 1902.
14. Emil A. Olsen (Maskinmester O., Næstved), f. 26. Marts 1902.
15. S. Jørgen Ove Petersen (Distriktslæge O. P., Ringsted), f. 16. Juni 1902.
- 16*. Kai W. F. Poulsen (Godsforvalter P., Godthaab, Faxe), f. 26. Septbr. 1901.

17. Henrik N. Rosenvinge (Fabrikant R., København), f. 23. Oktbr. 1901.
18. Mogens J. Schaumburg-Müller (Læge S.-M., Køge), f. 13. Maj 1902.
19. Gustav O'H. Schultz (Borgmester S., Stubbekøbing), f. 19. April 1902.
20. Christian B. Velschou (Godsforvalter V., Corselitze pr. Egebjerg), f. 27. Febr. 1902.
21. Knud Østerbye (Læge Ø., Frederiksværk), f. 20. Decbr. 1902.

I Klasse.

- 1*. Poul M. L. V. Brenøe (afd. Grosserer B.), f. 16. Oktbr. 1902.
- 2*. Hakon Christens (Broder til Nr. 5 i V Kl.), f. 9. Maj 1903.
- 3*. Caspar Christiansen (Klosterlæge C., Vemmetofte), f. 5. Aug. 1903.
- 4*. Steen A. Frølich Nielsen (Bankdirektør F. N., Køge), f. 30. April 1903.
- 5*. Knud J. Jensenius (Godsforvalter J., Glumsø), f. 1. Febr. 1903.
- 6*. Mogens E. Kirstein (Broder til Nr. 11 i II Kl.), f. 26. Decbr. 1902.
- 7*. Otto C. Lacoppidan (Forpagter L., Strandegaard, Vindbyholt), f. 9. Novbr. 1903.
- 8*. Edvard Møller (Ingeniør M., København), f. 10. Oktbr. 1902.
- 9*. Axel Rischel (Broder til Nr. 13 i IV Kl.), f. 6. Aug. 1903.
- 10*. Lefj B. K. Rosenthal (Professor R., København), f. 19. Septbr. 1902.
- 11*. August V. Wille (Læge W., Semarang, Java), f. 27. Juli 1901.

Det aarlige Kontingent for en Discipel paa Herlufsholm er i de 4 nederste Klasser 600 Kroner, i de 3 øverste 800 Kr. Kontingentet er Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin (for saa vidt han behandles paa Herlufsholm). Som skolesøgende Disciple optages kun Sønner af Stiftelsens paa Herlufsholm boende Embedsmænd.

Anmeldelser om Aspiranter til de Pladser, der bliver ledige ved Slutningen af Skoleaaret, stiles til Stiftelsens Forstander, Gehejmekonferensraad, Lensbaron *Reedtz-Thott*, og indsendes til kst. Kontorchef i Kultusministeriet *Glahn*, Parallelvej 2, Klampenborg, inden Udgangen af Maj Maaned. Der maa deri opgives, hvad Aspiranten har læst, og hvilken Klasse han forberedes til. Daabs- og Vaccinationsattest samt Vidnesbyrd fra den Skole eller de Lærere, som hidtil har ledet Aspirantens Undervisning, indsendes sammen med Anmeldelsen. Til Vejledning ved Aspiranters Forberedelse udgiver Skolen i Oktober Maaned hvert Aar en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der faas ved Henvendelse til Rektor. Ny Disciple optages fortrinsvis i de to nederste Klasser. Optagelse finder ikke Sted i Løber af Skoleaaret.

Udmeldelse maa altid tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den Iste i en Maaned, maa denne Maanedes Kontingent betales. Udmeldelse i Sommerferien bør altsaa tilstilles Rektor inden Juli Maanedes Udgang.

Undervisningen.

Herlufsholm Skole har alle Gymnasiets tre Linier, derimod ingen Realklasse.

Den daglige Undervisning er delt i 7 Lektioner („Timer“) paa 40 Minutter, adskilte ved 3 Frikvarterer paa 10 og 2 paa 15 Minutter. De 4 Lektioner er om Formiddagen fra 8 til 11¹⁵, de 3 om Eftermiddagen fra 3³⁰ til 5⁵⁵.

Fag- og Timefordeling.

Den ovenfor omtalte Vikarieren som Følge af tre Læreres Indkaldelse til Militærtjeneste foranledigede allerede fra Skoleaarets Begyndelse forskellige Forandringer i den oprindelig lagte Plan for Undervisningsarbejdets Fordeling mellem Lærerne og har i flere Tilfælde bewirket, at en Klasse i Aarets Løb har skiftet Lærer i et Fag. For den største Del af Aarets Vedkommende har Fagfordelingen været følgende:

	Ugentlig
Rektor <i>Bache</i> : Engelsk i V og VI, Skrivning i IV	14 Timer
Overl. <i>Petersen</i> : Matematik i V mn og VII mn, Fysik i V mn, VI mn og VII mn	28 —
Overl. <i>Jerntoft</i> : Gymnastik i alle Klasser, Latin i VII ns	26 —
Overl. <i>Hammershaimb</i> : Matematik og Regning i IV, Fysik i II, III, IV, V s, VI s, VII s, Kemi i V mn, VI mn og VII mn	25 —

Overl. <i>Mørch</i> : Fransk i V—VII, Tysk i IV, V ns, VI ns, VII ns	Ugentlig 35 Timer
Adj. <i>Gøtzsche</i> : Historie i I, V—VII, Oldtids- kundskab i V—VII ns + mn, Tysk i III, Skrivning i I—III.....	28 —
Adj. <i>Ferdinand</i> : Naturfag i V—VII, Natur- historie i I—IV, Geografi i I og IV, Sløjd i I—III	35 —
Adj. <i>Michelsen</i> : Dansk i VI, Engelsk i IV, Græsk i V og VI ks, Historie i III, Geografi i II og III	29 —
Adj. <i>Bang</i> : Latin i IV, V, VI ks og VII ks, Græsk i VII ks	29 —
Adj. <i>Willesen</i> : Matematik og Regning i I—III, Matematik i V s, VI s, VII s og VI nm	29 —
Adj. <i>Vinterberg</i> : Dansk i IV og VII, Engelsk i II og VII, Latin i VI ns	24 —
Adj. <i>Fischer</i> har ved Indkaldelse til Militær- tjeneste været forhindret i at deltage i Undervisningen	
Adj. <i>Holdt</i> : Religion i I—IV, Dansk i I—III, Historie i II og IV	26 —
Organist <i>Wiig</i> : Sang og Musik i alle Klasser	28 —
Pastor <i>Schamby</i> : Religion i V—VII	3 —
Tegnelærer <i>Essendrop</i> : Tegning i I—III ...	7 —
Stud. mag. <i>Wied</i> (som Vikar): Dansk i V, Engelsk i I og III, Tysk i II	19 —

	VII			VI			V			IV	III	II	I
	ks	ns	mn	ks	ns	mn	ks	ns	mn				
Religion	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Dansk	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	4	5	6
Engelsk	2	5	2	2	6	2	2	5	2	3	4	4	6
Tysk		4			5			5		6	5	5	
Fransk	5	5	5	5	5	5	5	5	5				
Historie	5	5	5	4	4	4	4	4	4	2	3	2	3
Geografi	2	2	3	1	1	3	2	2	3	2	2	2	3
Naturhistorie										2	2	2	3
Latin	6	4		6	3		6	4		5			
Græsk	6			6			7						
Oldtidskundskab		1	1	1	1	1		1	1				
Matematik og Regning	2	2	6	2	2	7	2	2	7	6	6	4	5
Fysik	1	1	7	2	2	7	2	2	8	2	2	3	
Skrivning										1	1	1	2
Tegning											2	3	2
Sløjd											2	2	3
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Gymnastik	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	42	42	42	42	42	42	42	42	42	41	42	42	42

Aarets Arbejde.

Oversigt

over Skolens Arbejde fra August 1914 til Juli 1915.

Religion.

- VII Kl. Gennemgaaet 1. Corinth. Brev. Tidsbilleder og Personligheder fra nyere og nyeste Tids Kirkehistorie. Hovedstykker af den kristne Morallære.
- VI Kl. Sidste Halvpart af Apostlenes Gerninger. Kirkelige Stormænd i Oldtid og Middelalder. Stykker af den kristne Morallære.
- V Kl. 3die Trosartikel. Udvalgte Evangeliestykker. Lidt Orientering ang. den danske Folkekirke samt kristne Samfund udenfor Folkekirken.
- IV. Kl. Gennemgaaet 3die Trosartikel. Fortalt om John Eliot, Ziegenbalg, Hans Egede, Thomas von Westen, Schwartz, Brødremenighedens Mission og om Dansk Missionsarbejde i Nutiden. Nogle Afsnit af Nyholm: Fra Manchuriet.
- III Kl. Martensen og Paullis Bibelhistorie S. 131—154. Lidelseshistorien (eft. Salmebogen), Opstandelsen og de 40 Dage (eft. Testa-

- mentet). Apostlenes Gerninger. 11 Salmer læste.
- II Kl. Martensen og Paullis Bibelhist. S. 70--140. Lofts Lærebog 1—35 gennemgaaet. 10 Salmer.
- I Kl. Martensen og Paullis Bibelhist. S. 1—78. Lofts Lærebog 1—35 gennemgaaet. 12 Salmer.

Dansk.

- VII Kl. K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie (1. Udg. 1908) fra S. 105 Bogen ud.
- K. Mortensen: Litteratur-Udvalg I S. 58—70. II, første Halvbind S. 85—92, 95—97, 354—360, 362—394, 398—402, 413—425, 428—430, 433—443, 450, 456—460, 501—505, 512—515, 519—520.
- H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog. Repetition af det Pensum, som opgives til Eksamen.
- H. Bertelsen: Dansk Sproghistorie (3. Udgave) S. 9—11, 26—44, 74—121, samt den sproghistoriske Fremstilling.
- J. Falbe-Hansen og O. Thyregod: Svenske Forfattere i Udvalg. Repeteret det Pensum, som opgives til Eksamen.
- I de to foregaaende Aar er læst:
- Holberg: Mascarade, Erasmus Montanus, Barselstuen. Wessel: Kærlighed uden Strømper. Oehlenschläger: Hakon Jarl, Correggio. Poul Møller: En dansk Students Eventyr. J. L. Heiberg: En Sjæl efter Døden. Blicher: En Landsby-

degns Dagbog, Marie. Chr. Winther: En Aftenscene. Drachmann: Fra Klitten, Prinsessen og det halve Kongerige. H. Pontoppidan: Ilum Galgebakke, Ørneflugt. H. Ibsen: Rimbrev til Fru Heiberg, Et Dukkehjem.

K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie S. 9—11, 20—24, 29—36, 61—105.

K. Mortensen: Litteraturudvalg I (indtil Aar 1700) S. 49—58, 74—88, 99—107, 170—303, 304—381, 391—461.

K. Mortensen: Litteraturudvalg II, første Halvbind S. 66—68, 71—75, 136—157, 164—175, 186—197, 200—202, 206—225, 233—333, 540—542, 549—552, 558—569.

K. Mortensen: Litteraturudvalg II, andet Halvbind S. 54—65, 95—109, 137—168, 204—210, 228—249, 383—392.

H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—2, 6—27, 38—42.

I. Falbe-Hansen og O. Thyregod: Svenske Forfattere i Udvalg S. 85—89, 93—95, 97—101, 151—153, 188—200, 203—210, 232—262, 270—277, 277—302, 308—317, 359—365, 390—393, 399—406.

Til Studentereksamen opgives:

1) Holberg: Barselstuen. Wessel: Kærlighed uden Strømper. Oehlenschläger: Hakon Jarl. Heiberg: En Sjæl efter Døden.

2) K. Mortensen: Litteraturudvalg II, første Halvbind S. 169—175, 180—185, 192—

193, 206—224, 233—238, 241—256, 263—276, 277—281, 296—297, 314—317, 364—365, 374—379, 383—387, 388—394, 398—413, 414—420, 433—435, 437—441, 461—477. Andet Halvbind S. 54—58, 137—148, 204—210, 277—279, 303—306, 354—357, 362—365, 379—385.

3) K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie S. 9—11, 20—24, 29—36, 61—99, 104—164, 172—237, 242—273, 279—288.

4) H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—2, 6—11, 13—21.

5) H. Bertelsen: Dansk Sproghistorie S. 9—11, 26—34, 36—39, 41—42, 74—80, 106—108.

6) I. Falbe-Hansen og O. Thyregod: Svenske Forfattere i Udvalg: S. 85—91, 240—250, 331—335, 366—372.

VI Kl. K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie S. 61—164.

K. Mortensen: Litteraturudvalg I S. 58—74, 340—377; II, Iste Halvbind S. 136—164, 170—171, 174—175, 179—185, 192—197, 199—228, 233—241, 260—261, 264—272, 273—276, 333—353; II, 2det Halvbind S. 30—33, 34—36, 54—95.

Erasmus Montanus og Kærlighed uden Strømper er læst statarisk.

H. Bertelsen: Dansk Sproghistorie S. 8—11, 26—33, 33—42, 74—76, 78—89, 92—93, 95—120.

En dansk Stil hver Maaned.

V Kl. K. Mortensen: Litteraturudvalg I S. 41—58,

74—99 (af første Afsnit); 170—259, 287—303 (af tredje Afsnit); 310—336, 348—350 (af fjerde Afsnit).

I Tilslutning hertil er læst og gennemgaaet for Klassen: Trymskvadet, Balders Drømme, Vølundskvadet af den ældre Edda (ved Olaf Hansen); Mortensen: Nordisk Mytologi (2. Udg.) S. 23—57; Rosenberg: Træk af Livet paa Island (2. Udg.) S. 1—50, Stykker af Snorres Edda I (Gylfaginning) i F. Jønssons Oversættelse, Gisle Sursens Saga samt Prøver af Egils Saga i N. M. Petersens Oversættelse. Desuden Oehlschläger: Vaulundurs Saga, Balder hin Gode, Dele af Nordens Guder, Hakon Jarl; H. Ibsen: Kongsemnerne; B. Bjørnson. Synnøve Solbakken.

I Aarets Løb er tre Foredrag holdt paa Klassen af Elever: 1) Om Henrik Ibsen, 2) Om Volsungesagnet, 3) Om Nordens Gudelære.

Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog S. 1—86, 118—125, 130—131, 141—154.

H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—8.

En Stil hver anden eller tredje Uge.

- IV. Kl. Oplæsning efter Agerskov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemlasserne og H. Bæk: Danske Læsestykker. Af dansk Litteratur er gennemgaaet: Hostrup: Genboerne; Chr. Winther: En Aftenscene; Poul Møller: Et Studenter-Teselskab (1. Kap. af En dansk Students Eventyr); Bjørnson: Fiskerjenten.

En Stil hver anden Uge.

Til Eksamen opgives: H. Bæk: Danske Læsestykker for de højere Mellemlasser, 2. Udg. 1912, S. 31—38, 56—75, 165—186, 239—273, 278—282. Uden for Læsebogen: Blicher: Hosekræmmeren; Chr. Winther: En Aftenscene; P. Møller: Et Studenter-Teselskab. Desuden Hostrup: Genboerne.

Svensk: B. Hoff: Læsebog for Mellemskoler og Borgerskoler S. 1—12, 19—23, 55—64, 67—73.

- III Kl. Til Læsning og Analyse er benyttet Langes Læsestykker III. For Klassen er læst: Heiberg: Syvsoverdag, Nej og Emilies Hjertebanken. Hertz: Svend Dyrings Hus og nogle fortællende Digte. Eschricht: Hvorledes Børn lærer fremmede Sprog. Poul Møller: Stykker af En dansk Students Eventyr og nogle Digte. Digte af Chr. Winther, Kaalund og H. C. Andersen. Goldschmidt: Jødefejden (af En Jøde), Tømmerpladsen og Den flyvende Post. Digte af Ploug, Hostrup og Richardt. Hostrup: Familietvist og Intrigerne. Troels Lund: Mad og Drikke i 16. Aarh. Schandorff: En behagelig Juleaften. Juleaften i Hønsehuset. Drachmann: Flugten til Amerika og nogle Digte. J. P. Jacobsen: Svensken kommer og Ulrik Christians Død (af Fru Marie Grubbe). Ingerslev: Lille dansk Sproglære § 64—79. J. Christensen: Svensk Læsebog for Mellemskolen S. 13—36.
- Der er gennemgaaende skrevet een Stil ugentlig efter Smith og Lange VI.

II Kl. Til Læsning og Analyse er benyttet Langes Læsestykker II og Ingeborg Nielsen: Nordiske Gudesagn. For Klassen er læst: Sakse: Kongemordet i Roskilde. Stormen paa Arkona. Ewald: Jorden og Kometen. En utrolig Historie. Stykker af Ingemanns Levnedsbog. Wessel: Smeden og Bageren, Mosters Pølser og Posthuset. Blicher: Marie og Stykker af E Bindstouw. Budde: En Historie om en Drengs Vilje. Nogle historiske Digte. Bauditz: Hvordan Lyngstrup slap for fjendtlig Indkvartering. Ingerslev: Lille dansk Sproglære § 21—63. Een å to Stile ugentligt efter Smith og Lange IV og V. En Del Digte lært udenad.

I Kl. Til Læsning og Analyse er benyttet Langes Læsestykker I og Borchsenius og Winkel Horns Danske Læsestykker I. For Klassen er læst: H. C. Andersen: Af Mit Livs Eventyr. Elverhøj. Flipperne. Ewald: Jorden og Kometen. En utrolig Historie. De tomme Stuer. Den gamle Pæl. Budde: En Historie om en lille Skidtmads. En Historie om Per og Poul. Lagerlöf: Sigrid Storraade. Ingerslev: Lille dansk Sproglære § 1—20. To å tre Stile ugentlig efter Smith og Lange IV. En Del Digte lært udenad.

Engelsk.

VII Kl. (ns). Shakespeare: The Merchant of Venice. Jacobs: The Lady of the Barge S. 5—248 (Nelsons Udgave). Dickens: David Copperfield Kap. I—X. Ad. Hansens Stiløvelser og Skriftlige

Opgaver til Studentereksamen 1. Hæfte er benyttede til mundtlig eller skriftlig Oversættelse. Ad. Hansen: Engelsk Litteraturhistorie for Skole og Hjem, fra S. 29 ud, er gennemgaaet.

I de foregaaende Aar har Klassen læst: Ad. Hansen: Engelske Digtere I og II; Otto Jespersen: England and America Reader; Macaulay: Biographical Essays (Oliver Goldsmith, Samuel Johnson); Bernard Shaw: Man and Superman. Brahe: The Conversation Reader S. 1—88. Paa egen Haand har Klassen læst: Kipling: The Light that Failed.

Til Eksamen opgives: Bernard Shaw: Man and Superman, fjerde Akt. Macaulay: Oliver Goldsmith. Jespersen: England and America Reader S. 133—176. Shakespeare: The Merchant of Venice, anden Akt. Ad. Hansen: Engelske Digtere II S. 28—35, 62—89.

VII Kl.^{ns} (ks + mn). Brekke og Western: Udvalg af engelske Forfattere for det sproglige Gymnasiums 2. og 3. Klasse S. 8—25, 31—68. Ad. Hansen og Joh. Magnussen: Engelske Læsehæfter III og IV, hvoraf 50 Sider (nemlig: III S. 1—25 og 31—39; IV S. 1—19) opgives som Grundlag for Prøven i Talefærdighed.

VI Kl. (ns). Bruun: The Historical Reader S 111—220. Brekke og Western: Engelske Forfattere I S. 50—87. Macaulay: Biographical Essays (Oliver Goldsmith, Samuel Johnson). Dickens:

A Tale of two Cities, ved Velhagen & Klasing, S. 1—112. Ad. Hansen: Engelske Digtere I og II. Repeteret The Historical Reader S. 1—40.

Ad. Hansens Stiløvelser Stk. 71—112. I Reglen en Oversættelsesstil om Ugen.

VI Kl. (ks + mn). Brekke og Western: Engelske Forfattere I S. 50—139. Jespersen: England and America Reader S. 98—111. Dickens: A Tale of two Cities, ved Velhagen & Klasing, S. 1—57.

V Kl. Hele Klassen: Jespersen: England und America Reader S. 1—123, 133—176.

Den nysproglige Linie desuden: Bruun: The Historical Reader S. 1—134. Ad. Hansens Engelske Stiløvelser Stk. 1—44 skriftlig og mundtlig gennemgaaet. Genfortællingsøvelser paa Klassetavlen.

IV. Kl. Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser S. 141—179. Ad. Hansen og Johs. Magnussen: Engelske Læsehæfter 2det Hæfte. A. Boysen: Engelske Læsestykker 2det og 4de Hæfte.

III Kl. Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Mellemskolen S. 1—151. Taleøvelse i Tilknytning til Teksten. Skriveøvelse: Diktat og Oversættelse (med Benyttelse af Werner: Engelske Stiløvelser).

II Kl. Werner og Brahde: Læsebog i Engelsk S. 39 Bogen ud. Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Mellemskolen S. 1—39.

I Kl. Werner og Brahde: Læsebog i Engelsk S. 1—42. (Forskolen og af II indtil Stk.

XVI), S. 95—125 (dansk Tekst med Noter).
Mundtlig Indøvelse af Grammatik i Tilslutning
til Bogens Tekst og paa Grundlag af det
tilhørende Grammatikhæfte. Skriveøvelser: Af-
skrivning, Diktat og Oversættelse.

Books for the Bairns XLVI: The Sleeping
Beauty.

Tysk.

VII Kl. (ns). Deutschland II Stk. 12, 22—23, 25—29.
Vibæk og Kramer: Deutsche Umgangssprache
für Ausländer S. 9—44 og 81—98 benyttet
til Taleøvelser. Wychgram: Literaturgeschichte
S. 75—117 (om Goethe og Schiller). Kur-
sorisk: Sudermann: Frau Sorge S. 253 ud.
Wolzogen: Die Kinder der Excellenz.

Repetition af det opgivne Pensum (se
nedenfor). Vibæks Sproglære for Gymna-
siet § 214 ud. Omtrent 30 Stile (Genfor-
tællinger og Oversættelser).

I de to foregaaende Aar har Klassen gen-
nemgaaet: Deutschland II Stk. 1, 5—6,
8—10, 13—18, 21, 24, 30. Schillerbuch
S. 7—71, 112—319. Goethe: Aus meinem
Leben, udg. af Dr. Egen S. 13—65. No-
vellenbuch III: Tilly in Nöthen og Jud Süß.
Freytag: Die Journalisten. Sudermann: Frau
Sorge til S. 253.

Til Eksamen opgives: Goethe: Aus meinem
Leben S. 13—44. Schiller: Lied von der
Glocke og Wilhelm Tell III—IV. Deutsch-
land II Stk. 28. Som Grundlag for Samtale-
prøve: det læste Stykke af Vibæk og Kra-
mer: Umgangssprache für Ausländer.

- VI Kl. (ns). Schillerbuch S. 39—71 og 112—162. Goethes Faust I i Østergaards Udvalg. Deutschland II Stk. 8—9, 12—13, 15—17. Kursorisk: Ludwig: Zwischen Himmel und Erde fra S. 150 ud. Sudermann: Frau Sorge. Benyttet Kapers Stiløvelser for Mellemlklasserne og Vibæks Sproglære for Gymnasiet. Omtrent 25 Stile (Genfortællinger og Oversættelser).
- V Kl. (ns). Deutschland II Stk. 1, 3, 6, 21, 24, 30. Freytag: Die Journalisten. Begyndt paa Wolzogen: Die Kinder der Excellenz. Benyttet Kapers Stiløvelser for Mellemlklasserne. Omtrent 25 Stile (Genfortællinger og Oversættelser).
- IV Kl. Ingerslev og Vibæk: Læsebog for Mellem-skolen S. 48 ud. Benyttet Kapers Stiløvelser for Begyndere og Vibæks Sproglære for Mellem-skolen.
- III Kl. Reincke: Tysk Begynderbog S. 100 ud og Tysk Læsebog for Mellem-skolen Stk. 1—85 og Side 63—132.
- II Kl. Reincke: Tysk Begynderbog S. 1—99. Mundtlig Indøvelse af Grammatik i Tilknytning til Teksten. Taleøvelser dels i Tilslutning til Bogens Tekst, dels med Benyttelse af E. Kaper og E. Rodhe: Tyske Taleøvelser. Skriveøvelser: Afskrivning, Diktat, Omsætningsøvelse.

Fransk.

- VII Kl. Glahn: Lectures variées III fra S. 42 ud, og Lect. var. I. Holbecks historiske Læsestykker, hele Bogen. Oluf Nielsens Grammatik.

- I de to foregaaende Aar er læst: Jespersen og Stigaards Begynderbog. Lectures variées II, IV og III til S. 42.
- VI Kl. Jules Verne: Le tour du monde. Holbecks historiske Læsestykker S. 128—170. Oluf Nielsens Grammatik.
- V Kl. N. C. Nielsen og F. Hoffmann: Fransk Begynderbog, det meste af Bogen.

Historie.

- VII Kl. P. Munch: Verdenshistorie II fra den franske Revolution. Joh. Ottosen: Nordens Historie fra Enevældens Indførelse. (De foregaaende Afsnit af Historien er gennemgaaet i de to foregaaende Skoleaar). Samfundskundskab efter Munchs Lærebog.
- Til Eksamen opgives: Grækenlands Historie A. 500—400 f. Kr., Roms Historie A. 266 f. Kr.—180 eft. Kr., den nyere Historie A. 1643—1715 og Tiden efter 1789, Nordens Historie efter 1766, Samfundskundskab efter Munchs Lærebog S. 1—70 og S. 124—165.
- VI Kl. Munchs Verdenshistorie II til den franske Revolution. Ottosen: Nordens Historie til 1800.
- V Kl. H. L. Møllers Verdenshistorie I.
- IV Kl. L. Schmidts Lærebog II fra Den store franske Revolution.
- III Kl. L. Schmidts Lærebog II fra Reformationen til Aaret 1789.
- II Kl. Ejler Møllers Lærebog S. 70—162.
- I Kl. L. Schmidts Lærebog I til Norden. (S. 1—108).

Geografi.

- VII Kl. (ks + ns). I dette Skoleaar er der ikke læst Geografi. Tidligere (i V Kl.) har Klassen gennemgaaet: Heegaard, Vahl og Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier, I S. 169—241. Tegning af et Kort over Jordens Plantebælter.
- VII Kl. (mn) har intet læst i dette Skoleaar. I de to foregaaende Skoleaar er læst: M. Vahl: Geografi for Gymnasiet S. 135—269. Til Eksamen opgives det nævnte Pensum.
- V Kl. (ks + ns). Naturkundskab I S. 169—241.
- V Kl. (mn). M. Vahl: Geografi for Gymnasiet S. 135—269.
- IV Kl. C. C. Christensen: Geografi Nr. 2 for Mellemskolen: Havet, Europa.
- III Kl. Samme Bog S. 40—98.
- II Kl. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I S. 59—96 og II S. 10—39.
- I Kl. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I S. 1—65.

Naturhistorie.

- VII Kl. (ks + ns). P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier, II Del S. 67 Bogen ud. Vilh. Rasmussen: Biologi for Gymnasiet samt W. Johansens Artikler om Udviklingslæren i „Frem“s Aarbog.
- I VI og V Kl. er læst: Naturkundskab II S. 1—66.
- VII Kl. (mn). Historisk Geologi efter M. Vahl: Geografi for Gymnasiet S. 111—132. A. Krogh:

Fysiologi for Gymnasiet. Vilh. Rasmussen: Biologi for Gymnasiet med Forbigaaelser samt W. Johansens Artikler om Udviklingslæren i „Frem“s Aarbog.

I de to foregaaende Aar er læst: M. Vahl: Geografi for Gymnasiet, S. 85—111. V. Madsen og Bøving-Petersen: Geologi for Gymnasiet I. I Forbindelse med mikroskopiske Øvelser er gennemgaaet Typer af lavere og højere Planters Bygning.

Til Eksamen opgives: Geologi.

VI Kl. (ks + ns). Naturkundskab II, S. 55—118.

VI Kl. (mn). I Forbindelse med mikroskopiske Øvelser er gennemgaaet Resten af de højere Planters Bygning. V. Madsen og Bøving-Petersen: Geologi I og II.

V Kl. (ks + ns). Naturkundskab II, S. 1—37.

V Kl. (mn). Kr. Simonsen: Biologi S. 1—41.

IV Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemskolen: Hesten og Resten af Pattedyr, Pighude, Polypper, Encelledede Dyr, Oversigt over Dyreriget, Mennesket.

Kr. Simonsen og Vilh. Balslev: Botanik for Mellemskolen, Hæfte IV, III Hæfte S. 26—40. Realklassehæftet: Græsagtige Familier, Rakletrær, Lyngfamilien; Vandplantefamilier med Benyttelse af E. Tryde: Skoleflora.

III Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemskolen: Sommerfugle og Resten af Leddyr, Bløddyr, Orme, Straaledyr. Kr. Simonsen og Vilh. Balslev: Botanik for Mellemskolen, Hæfte III samt Realklassehæftet: Viol-, Storkenæb-, Surkløver-, Stenfrugt-,

Rosen-, Æble-, Natlys-, Natskygge-, Maskeblomst-, Rublad-, Læbeblomst-, Gedeblad- og Nældefamilierne. Hæfte I og II: Planter hørende til de nævnte Familier.

II Kl. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellem-skolen: Fiske, Insekter til Sommerfuglene. Botanik: Hæfte II, Realklassehæftet: Ærteblomst-, Skærmpilante-, Nellike-, Lilie-, Korsblomst-, Ranunkel-, Æble- og Stenfrugt-familierne.

I Kl. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellem-skolen: Pattedyr, Fugle til Kragen. Botanik: Hæfte I.

Latin.

VII Kl. (ks). Cicero: In Catilinam I—II. Seneca udg. af Gertz II, S. 1—98, 111—113. Horats: Breve I, 2, 5—11, 13—15, 17—18, 20. Ovid: Tristia I, 2, 19—62, 3, III, 3, IV, 10. Fasti III, 179—198, 201—228, IV, 809—859. Repeteret Eksamenspensummet. Litteraturhistorie efter Rafn. Herløv-Müller: Oversigt over romersk Statsforfatning og Forvaltning. 1 Version ugentlig.

I de to foregaaende Aar er læst: Østergaard: Latinsk Læsebog S. 1—31 (Stk. 16 undtaget). Cæsar: De bello Gallico I, 1—29, III—IV (undt. Kap. 17). Cicero: De imperio Pompeji. Epist. ad fam. XIV, 1—5, 7, 11—12, 15, 18, 20. XVI, 1, 4—6, 9, 14—16, 21. IV, 5—6. Ad Atticum III, 10, 13, 19. Livius: 23, 1—21, 33—35. Fædrus: I, 1, 3—5, 8, 12—13,

21, 24. Ovid: Phaëton (Blochs Udv.). Horats: Satirer I, 9, II, 5. Oder I, 1—3, 5—10, 13—14, 16, 20, 22, 24, 26—27, 30, 32, 34, 38. II, 3—4, 6—8, 10, 14, 16, 18, 20. III, 1—3, 7—9, 13, 18, 21, 23, 30. IV, 11, 13.

Til Eksamen opgives: Cicero: In Catilinam I—II. Epist ad fam. XIV, 1—5, 7, 11—12, 15, 18, 20. IV, 5—6. V, 13. XVI, 21. Cæsar: De bello Gallico IV (undt. Kap. 17). Livius: 23. 1—21. Horats: Oder I, 1—3, 5, 8—9, 13—14, 20, 22, 24, 27, 30, 32, 34, 38. II, 3—4, 6—8, 10, 16, 18, 20. III, 7, 9, 13, 18, 30. Satirer I, 9. Breve I, 6—7, 17. Ovid: Tristia I, 3. III, 3. IV, 10.

VII Kl. (ns). Latinske Forfattere fra Middelalderen ved Gertz S. 11—18, 53—60, 79—83. Latinske Forfattere fra den nyere Tid ved Nielsen og Østergaard: Holberg: Epistola ad virum perillustrem S. 1—18, læst og repeteret; repeteret VI Kl.s Penum.

I de foregaaende Aar er læst: Østergaards Latinsk Læsebog for første Gymnasieklasse S. 1—31 (Stykke 16 undtagen); Cæsars Gallerkrig III Bog samt IV Bog Cap. 1—20 (Cap. 17 undtagen), samt hele V Bog; Ovids Metamorphoses: Phaethon Vers 1—360; Cicero: Første og anden Tale imod Catilina.

Til Eksamen opgives: Cæsars Gallerkrig V Bog Cap. 1—46; Cicero: Første og anden Tale imod Catilina; Latinske Forfattere fra Middelalderen ved Gertz S. 53—60; Latinske

Forfattere fra den nyere Tid ved Nielsen og Østergaard: Holberg: Epistola ad virum perillustrem S. 1—16.

- VI Kl. (ks). Cæsar: De bello Gallico V, 33—58; Cicero: De imperio Pompeji; Livius: lib. 23, 1—21; Horats: Satirer I, 9. II, 5; Oder I, 9, 13—14, 20, 22, 27, 30, 33—34, 37—38; II, 1, 3—4, 6—8, 10, 14, 16, 18, 20; III, 1, 7, 9. Benyttet Madvigs Grammatik. En Version omtrent hver 14de Dag efter Cæsars Gallerkrig.
- VI Kl. (ns). Cicero: Pro Sex. Roscio Amerino Kap. 20—40 (S. 31); Middelalderlige Forfattere ved Gertz: S. 11—18, 53—60, 79—83. Holberg: Epistola ad virum perillustrem S. 1—19. (Gertz og Jul. Nielsen: Udvalgte Stykker af latinske Forfattere fra Middelalderen og den nyere Tid, 2. Afdeling).
- V Kl. (ns). Cæsar: De bello Gallico IV (undt. Kap. 17) —V. Benyttet Madvigs Grammatik.
- V Kl. (ks). har desuden læst Cæsar: De bello Gallico I, 1—42.
- IV Kl. J. K. Larsen: Latinsk Lærebog S. 1—52. Til Eksamen opgives S. 22—52.

Græsk.

- VII Kl. (ks). Herodot: 8. Bog 93—109. Platon: Apologien og Kriton. Odysseen 11, 12, 1—276. Efter Tregders Anthologia Græca: Kallinos, Tyrtaios (3—4), Mimnermos (8—10), Xenofanes (12—13), Alkaios (1), Sappho (2—3).
I de to foregaaende Aar er læst: Xenophon:

i Hudes Udvalg, S. 1—40, 59—88. Herodot: 8. Bog 1—30, 40—72, 74—93. Odysseen 3, 6, 9, 10.

Til Eksamen opgives: Odysseen: 3, 6, 9, 10. Alkaios 1. Sappho 2—3. Tyrtaios 3. Herodot: 8. Bog 1—30, 40—72, 74—109. Xenophon: S. 59—66, 67—73. Platon: Apologien.

Desuden er i Oversættelse læst: Sophokles: Kong Ødidus. Aristophanes: Fuglene. Platon: Faidon og Symposion (Gertz's Oversættelse). Theokrit: Kvinderne ved Adonisfesten. Lukian: Menippos's Rejse til Himlen. Kunsthistorien er gennemgaaet med Benyttelse af Luckenbach og en Del andre Billeder. Sechers græske Litteraturhistorie.

VI Kl. Hudes Elementarbog II, S. 50—58. Herodot i Levy's Udvalg, S. 1—35, 46—57. Odysseen I og III Sang, V Sang, V. 282—493, samt VI Sang. Iliaden I Sang. Benyttet Berg og Hudes Formlære og Hudes Syntaks.

V Kl. Hudes græske Elementarbog I Del og II Del, S. 1—30. Benyttet Berg og Hudes Formlære og Hudes Syntaks.

Oldtidskundskab.

VII Kl. (ns + mn). Kunsthistorie efter Sechers Lærebog med Illustrationer hos Luckenbach. Platons Sokrates i Fængslet og Sokrates's Død (ov. Gertz). Ciceros Tale for det maniliske Lovforslag. Nogle Digte af Horats.

I de to foregaaende Skoleaar har Klassen læst Homers Iliade i Udvalg ved Østergaard,

Herodots Historie i Hudes Udvalg, 2det Hæfte, Aischylos: Perserne (ov. Dorph), Sofokles: Kong Oidipus (ov. Thor Lange), Mytologi efter Biering, Litteraturhistorie i Foredrag.

Til Eksamen opgives: Iliaden ved Østergaard S. 5—62, Sofokles: Kong Oidipus, Herodot ved Hude, 2det Hæfte, Platons Kriton og Faidon, Ciceros Tale for det mannliske Lovforslag.

VI Kl. (ks). Størstedelen af Herodots 1. Bog, Sophokles: Antigone og Aristophanes: Fuglene, alle i Oversættelse. Paabegyndt Læsning af Kunsthistorien med Benyttelse af Sechers Kunsthistorie og Luckenbachs Billedværk.

VI Kl. (ns + mn). Brudstykker af Herodot og Thukydid i Borchsenius & Winkel Horns Græske Læsestykker, Aischylos: Perserne (ov. N. V. Dorph), Sophokles: Kong Oidipus (ov. Thor Lange) og nogle Stykker af Sechers græske Kunsthistorie.

V Kl. (ns + mn). Odysseen 6. 7. 9. 10. 12. 21. 22. og 23. Sang. Bierings Mytologi.

Matematik og Regning.

VII Kl. (ks + ns). Bonnesen: Matematik for de sproglige Gymnasier fra S. 105 Bogen ud. Det øvrige af Bogen er læst i de foregaaende Klasser.

Til Eksamen opgives S. 14—36, 40—47, 52—62, 66—86, 122—142.

VII Kl. (mn). I de tre sidste Klasser er der læst: Petersens Geometri, Aritmetik, Trigonometri,

Stereometri, Differential- og Integralregning og analytisk Geometri.

I det sidste Skoleaar er der læst: Aritmetik, Permutationer m. m., Binomialformlen, ubestemte Ligninger, komplekse Tal, Rødderne i en n 'te Grads Ligning, Differential- og Integralregning, analytisk Geometri fra Parablen ud.

Til Eksamen opgives efter Anordning af $\frac{1}{12}$ 1906: Aritmetik og Algebra Stykke 1—9, Stereometri Stykke 1—4, Analytisk Plangeometri: Parabel, Ellipse, Hyperbel, Infinitesimalregning.

- VI Kl. (ks + ns). Bonnesen: Matematik for de sproglige Gymnasier, S.26—52, 72—86.
- VI Kl. (mn). Bonnesen II, S. 1—79 og 138—154. C. Juel: Stereometri til Keglesnit.
- V Kl. (ns + ks). Bonnesen: Matematik for de sproglige Gymnasier, S. 1—42 og 52—72.
- V Kl. (mn). Petersens Aritmetik til Annuiteter og Geometrien. Begyndt paa Trigonometrien.
- IV Kl. Jul. Petersens Geometri for Mellemkolen, S. 67 Bogen ud. Repeteret fra S. 41 Bogen ud. Jul. Petersens Aritmetik for Mellemkolen § 63—67 og S. 88 Bogen ud. Regning efter Pedersen og Røtting II: Arealer, Rumfang og blandede Opgaver.
- III Kl. Jul. Petersens Geometri for Mellemkolen (1911): 8.—10. Kap. Repeteret forfra. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra for Mellemkolen (1911) S. 1—75 (Potens). Regning efter Petersen og Røtting II: Værdipapirer og Ligninger.
- II Kl. Jul. Petersens Geometri for Mellemkolen

(1911) til 7. Kap. Pedersens og Røttings Regnebog I S. 70 Bogen ud.

I Kl. Pedersen og Røttings Regnebog for Mellem-skolen I forfra til S. 70.

Naturlære.

VII Kl. (ks + ns). Repeteret det i Gymnasiet læste Pensum.

VII Kl. (mn). Disciplene har de sidste 3 Aar læst Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik og Astronomi, Petersens Elektricitetslære, Lyslære og Varmelære.

I dette Aar er der læst: Mek. Fysik fra Bevægelseslæren og Astronomien.

Til Eksamen opgives: Af Optik: Optiske Instrumenter (Prospektionsapparater, Lup, Mikroskop, Kikkerter, Spektroskoper, Sextant); af Astronomi: Fixstjernehimlen, Solens daglige og aarlige Bevægelser, Tids- og Stedsbestemmelser paa Jorden; af Varmelære: Luftarters Forhold, Fordampning og Dampes Egenskaber; af Elektricitetslære: Magnetisme, statisk Elektricitet, Induktionsstrømmes Frembringelse og praktiske Anvendelse. Desuden Resten af Astronomien med Undtagelse af Planeter og Kometer, og Resten af Lyslæren med Undtagelse af Lysets Gennemgang og Absorption og Lysets Hastighed. Kemi: Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet S. 124 Bogen ud, med Forbigaaelser. Repeteret de vigtigste Afsnit af Gymnasiets Pensum.

Til Eksamen opgives S. 1—54, 59—79, 87—107.

- VI Kl. (ks + ns). Værmelære efter Sundorphs Fysik for Realklassen. Repeteret Heegaard: Astronomi for Gymnasiets sproglige Linier.
- VI Kl. (mn). Petersens Elektricitet og Lyslære. Kemi: Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet, S. 79—124.
- V Kl. (ks + ns). Heegaard: Astronomi for Gymnasiets sproglige Linier.
- V Kl. (mn). Petersen og Forchhammer: Mek. Fysik indtil Bevægelse. Værmelæren, Begyndelsen af Elektricitetslæren. Kemi: Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet forfra til Kulhydrater.
- IV Kl. Sundorph; Lærebog i Fysik for Mellemkolen II. Jul. Petersens Kemi for Mellemkolen, repeteret fra Baser Bogen ud.
- III Kl. Sundorph Lærebog i Fysik for Mellemkolen I: Elektricitet. Jul. Petersen: Kemi for Mellemkolen fra Baser, Bogen ud.
- II Kl. Sundorph: Lærebog i Fysik for Mellemkolen I: Elektricitet. Jul. Petersen: Kemi for Mellemkolen til Baser.

Skrivning.

- III Kl. Jørgensens eller Larsens Skrivehæfter.
- II Kl. Jørgensens eller Larsens Skrivehæfter.
- I Kl. Jørgensens Skrivehefter 6—8.

Tegning.

I Klasse har i de fire første Maaneder tegnet efter Tegneinspektør Andersens Vægttavler. I den følgende Del af Skoleaaret er der tegnet efter lettere fritstaaende Genstande. II Klasse har fortsat Øvelserne fra det foregaaende Aar. Senere paa Aaret har Klassen tegnet efter

udstoppede Fugle, mindre Pattedyr og lettere Gibsmodeller. III Klasse Fortsættelse fra foregaaende Aar. De dygtigste i Klassen har tegnet efter vanskeligere Gibs- og Kalipastafigurer. Enkelte flinke Elever har, naar Vejret tillod det, tegnet i det frie efter Naturen.

Sang og Musik.

Med Undtagelse af IV Klasse har hver Klasse haft 2 ugentlige Timer i Sang (herunder Øvelser i Tone-dannelse og Nodelæsning), hvoraf en har været Sammensangstime. Der er i Aarets Løb, foruden enstemmige Sange, indøvet trestemmig Sang i Gymnasiet. IV Klasse har kun haft 1 ugentlig Time og har ikke deltaget i Sammensangen. 4 Disciple af de øverste Klasser har været fritagne for Sang. 24 Disciple har faaet Musikundervisning, 10 i Piano, 3 i Violoncel og 11 i Violin.

Sløjd.

I I, II og III Klasse er Arbejderne udførte efter Tegning eller Model ved Klasseundervisning. I Sommerhalvaaret anvendes Timerne til Havearbejde.

Skolehaven.

I Skolehaven, hvor der i Foraaret 1914 er 78 Disciple, som har Jordstykker til Dyrkning i Fritiden, arbejder III og II Klasse 2 Timer og I Klasse 3 Timer ugentlig fra 1ste April til 1ste November. Arbejdet bestaar dels i Vedligeholdelse af Gangene, dels i Dyrkning af de almindeligste Køkkenurter: Asperges, Rabarber, Artiskok, Kaal m. m., samt nogle Buske og enaarige Prydplanter. Hver af de nævnte Klasser har sit Stykke Jord at dyrke i Fællesskab, til Dels fordelte paa Hold, dog saaledes, at hver Discipel saar og passer

sine Planter, som kan blive hans Ejendom. Varmebedene benyttes til Tiltrækning af Blomster og Køkkenhaveplanter. Saavidt muligt dyrkes de Planter, som passer til vedkommende Klasses Pensum i Botanik.

Gymnastik og Sport.

Gymnastiktimerne har som sædvanlig i Tiden fra Midten af Oktober indtil Slutningen af April været anvendt til Øvelser i Gymnastiksalen; den øvrige Del af Aaret til Øvelser paa Sportspladsen — Fodbold, Cricket —, dels til Badning; de 3 øverste Klasser har haft Øvelser i Salon-Riffelskydning i Gymnastiksalen; de 2 øverste tillige Riffelskydning paa Skydebanen.

Gymnastikpræmier er tildelt: E. Heiberg, H. Friderichsen og F. Koch — alle af VII Kl.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar var alle Disciple Svømmere, ca. $\frac{2}{3}$ Frisvømmere.

VII og VI Kl. har dannet et Hold i 4 af de 5 ugentlige Timer og haft 1 Time hver for sig; V Kl. har dannet et Hold; IV og III har haft 4 Timer sammen og 1 Time hver for sig; II og I har dannet et Hold.

Følgende Sportskampe har været afholdt i Aarets Løb:

1) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 8de November 1914 med Elever fra Sorø Skole; Soranerne vandt med 4 Maal mod 2.

2) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 25. April 1915 med Elever fra Birkerød Skole; Herlovianerne sejrede med 7 Maal mod 1.

3) Fodboldkamp i Sorø den 13. Maj 1915 med Elever fra Sorø Skole. Soranerne vandt med 5 Maal mod 0.

4) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 16. Maj 1915 med Elever fra Bogø Skole; Herlovianerne vandt med 5 Maal mod 1.

Andre Meddelelser.

Paa den østlige Side af Hovedindkørselen til Herlufsholm er der i Aarene 1913 og 1914 efter Arkitekt *Tvedes* Tegning og under hans Ledelse opført en stor og anselig Biblioteksbygning.

Efter Grundens Udgravning i Efteraaret 1912, et Arbejde, som besværliggjordes ved de stærkt vandførende Lag, som fandtes under Overfladen, paabegyndtes Opførelsen i Foraaret 1913, og inden Vinteren var Bygningen under Tag. Den indvendige Del af Arbejdet, fraregnet Anbringelsen af Reolerne, udførtes i Løbet af det følgende Aar.

Bygningen bestaar af en Hovedfløj, der gaar i Nord og Syd, og en mindre Sidefløj, der udgaar mod Øst fra Hovedfløjens Sydside. Hovedfløjen indeholder kun eet Rum, Bibliotekssalen, der ved en dobbelt Række høje, slanke Søjler deles i et Midterskib og to Side-skibe. Paa hver Langside, mod Øst og Vest, er der 15 høje, smalle Vinduer med blyindfattede Smaaruder. I Salens Nordende er et stort Buevindue af hele Midterskibets Bredde. Midterskibet dækkes for oven af Krydshvælvinger, der bæres af Søjlerne, Sideskibene af noget lavere Tøndehvælvinger. Salens Længde er 26 m, dens Bredde 11 m, dens Højde i Midten 8,5 m.

Sidefløjen indeholder i nederste Etage 3 mindre Rum, hvoraf et er bestemt til Læsestue, de to andre

til Arbejdsværelser for Bibliotekaren. Oven over er der bl. a. indrettet Rum til Opbevaring af Skolens Arkiv.

Bygningen tænkes taget i Brug i Efteraaret 1915. Reolerne vil blive anbragt i de to Sideskibe i to Etager, den øverste hvilende paa et Jerngalleri, til hvilket Stentrapper i begge Ender af Salen giver Adgang.

Biblioteket, der stadig forøges betydelig dels ved Anskaffelser, dels ved Gaver, tæller for Øjeblikket omtrent 33,000 Bind; Bygningen er beregnet til at kunne rumme mindst 60,000.

Stipendierne.

I Skoleaaret 1914--15 har Fripladserne og Skolens andre Stipendier været uddelt saaledes:

Stiftelsens Fripladser (fuldstændig Fritagelse for Kontingent): *H. Lütken, T. Jungersen, S. Bærentsen, V. Schou, G. Rosenstand, E. Holtved, B. Møller, E. Schrader, E. Vinther, B. Dan, Aa. Nyeborg, H. Ødum, T. Stenler, E. Rischel.*

De Resenske Fripladser: *H. Finsen og J. Spøhr.*

Den Rønnenkampske Friplads: *G. Jerichow.*

Den Oxholmske Friplads: *Aks. Petersen.*

Stiftelsens halve Fripladser: *H. Friderichsen, F. Koch, J. H. Lehmann, H. Jensen, O. Rathsack, H. Hastrup, W. Christens, V. Ollendorff, K. B. Larsen, K. Jensen, T. Andersen, N. Stage, H. Milo, A. Riis, K. Holtved.*

To halve Rønnenkampske Fripladser: *C. Reventlow og E. Bjørn.*

Stiftelsens to Universitetsstipendier er ikke blevet uddelt i dette Skoleaar.

De Meyerske Eksamenspræmier (60 Kr.): *B. Møller og K. Holtved.*

Det grevelig Moltkeske Skolestipendium for kgl. Embedsmænds Sønner (51 Kr. halvårlig): *H. Lütken, G. Rosenstand, K. Schjørring og K. Holtved.*

Det grevelig Moltkeske Universitetsstipendium: Legatets Renter for December Termin 1914 og Juni Termin 1915 er henlagt til det Moltkeske Rejsestipendiums Fond.

Det Oxholmske Universitetsstipendium er for December Termin 1914 tillagt stud. jur. *Fr. Karlsborg* med 50 Kr. og for Juni Termin 1915 stud. med. *H. Wium* med 100 Kr.

Overlærer Albert Leths Legat (bortgives af Herloviaersamfundet): stud. theol. *O. F. Lütken*.

P. E. Rosenørns Legat (Kr. 82,66): *A. Riis*.

A. V. Brorsons Mindelegat (35 Kr. halvårlig): *H. W. Asmussen*.

H. B. Melchiors Mindelegat (35 Kr. halvårlig): *K. B. Larsen*.

B. N. Kyndes Legater Nr. 2 og 4 (20 Kr.): *E. Bjørn*.

Provst H. L. Lunds Legat (100 Kr. halvårlig): *H. Fensbøl*.

Det Moltkeske Rejsestipendiums Fond beløb sig ved Udgangen af 1914 til Kr. 747,68.

Rejsestipendiet for Herloviaere, om hvis Oprettelse Indbydelsesskriftet for forrige Aar bragte Meddelelse, er blevet tildelt cand. theol. *H. Brøndsted* med 1200 Kr.

Det Rønnenkampske Boglegat er indtil videre tillagt Askov Højskole.

O. D. Sick og Hustrus Legat.

Under 8. Februar 1915 har Forstanderen tilskrevet Rektor saaledes:

Nu afdøde Læge Oluf Ditlev Sick og hans ligeledes afdøde Hustru Wilhelmine Augusta født Brandt har ved deres testamentariske Bestemmelser af 9. Februar 1870 og 26. Januar 1894 tillagt Herlufsholm Skole et Beløb af 2000 Kroner.

For at vise Skolens Erkendtlighed oprettes der herved af dette Beløb et Legat bærende Navnet „O. D. Sick og Hustrus Legat“, hvis Renter aarligt af Forstanderen efter Indstilling af Skolens Rektor tildeles en værdig og trængende Discipel, som ikke i Forvejen har hel Friplads.

Legatets Uddeling sker samtidigt med Uddelingen af de Moltkeske Skolestipendier.

Ansøgninger om Fripladser maa indgives til Stiftelsens Forstander inden 1. August. Da Fripladser kun tilstaaes for et Aar ad Gangen, maa der hvert Aar indgives ny Ansøgning.

De videnskabelige Samlinger.

Skolebiblioteket.

Siden Maj Maaned f. A. er Biblioteket blevet forøget med følgende Bøger, der er ordnet efter det System, der følges i „Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling 1882“. De med † mærkede er tilsendt Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra private.

Videnskabs-Selskabers og Akademiers Skrifter.

† Oversigt over Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1913. Kbh. 1913—14. Tvl.

Literære og kritiske Tidsskrifter.

Edda. Nordisk Tidsskrift for Litteraturforskning. Redig. af *G. Gran*. Krist. 1914—15. Portr.

Tidsskrifter af blandet Indhold.

Revue des deux mondes. 5. période. Paris 1914—15.

The Strand Magazine. London 1914—15. Fig. Portr.

Deutsche Rundschau. Herausgeg. von *Bruno Hake*. Berlin 1914—15.

Tilskueren. Redig. af *P. Levin*. Kbh. 1914—15. Fig.

Gads danske Magazin. Dansk Tidsskrift. Redig. af *H. Boesgaard*. Kbh. 1914—15. Fig. Portr.

* Maaned-Magasinet. Redig. af *O. Høpfner*. Kbh. 1914—15. Fig. Portr.

Ugens Tilskuer. Redig. af *H. Nielsen*. Kbh. 1914—15. Fol.

Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri. Utg. af Letterstedtska föreningen. Redig. af *O. Montelius*. Stockh. 1914—15. Fig.

Aviser.

- Berlingske polit. og Avertissementstidende. Redig. af *Chr. Gulman* og *S. Poulsen*. Kbh. 1914—15. Fol. Fig. Portr.
- Flensborg Avis. Udg. af *M. Jessen*, f. *Fibiger*. Flensborg 1914—15. Fol. Fig. Portr.

Theologi.

- Kirke-Leksikon for Norden. Udg. af *J. O. Andersen*. 64. H. Kbh. 1915.
- Teologisk Tidsskrift, redig. af *J. O. Andersen* og *F. E. Torm*. 3. Række. Kbh. 1914—15.
- Dansk Kirketidende, udg. af *J. P. Bang*. Kbh. 1914—15. 4. * Plovfuren. 4. Aarg. Redig. af *H. Koch*. Kbh. 1914.

Bibel-Haandbog til det gamle Testament, udg. *H. P. Hansen*. 1.—5. H. Kbh. 1913—14.

-
- Skovgaard-Petersen, C.*, Menneskeskikkelser. Bibelske Karakterer. 2. Bd. Kbh. 1914.
- * *Hertz, J. M.*, Bibelhistorie med Træk af Kirkens Historie. Kbh. 1915. Tvl.
- Nielsen, Fr.*, Kirkehistorie. 2. Bd. 16. H. Kbh. 1914.
- Pressensé, E.*, De tre første Aarhundreders Kirkehistorie. Overs. af *M. Th. Becker*. 1.- 2. Deel og 3. Deels 1. Bd. Odense 1866—70. 3 Bd.

-
- Dansk Missions-Blad. Redig. af *J. Nyholm*. Kbh. 1914—15. Fig. Portr.
- Nordisk Missions-Tidsskrift. 3. Række. Redig. af *F. Munck*. Aarhus 1914—15.
- Løgstrup, T.*, Det danske Missions-selskabs Historie i 80 Aar. Kbh. 1901. Fig. Tvl. Portr.
- Santalen. Redig. af *J. Baklund* og *M. A. Waaler*. Krist. 1914—15. Fig. Portr.
- Løth, J.*, L. O. Skrefsrud, Missionær blandt Santalerne. Kbh. 1914. Tvl. Portr.

-
- Madsen, P.*, Den kristelige Troslære. Efter Forf.'s Død udg. af *L. Bergmann*. Kbh. 1912—13.
- Rauschen, G.*, Lærebog i den katolske Religion. Overs. af *L. G.* 1. Kirkehistorie. Kbh. 1914.

- Geismar, J.*, Sejr. Kbh. 1914.
Prip, E., Mere Lys over „De sidste Ting“. Kbh. 1915.
Ricard, O., Med Mund og Pen. Taler og Artikler. I. Land og Livsanskuelse. II. Ungdom og Kristendom. Kbh. 1914—15. 2 Bd.
Østrup, F. L., Hvor er vi? Hvad svarer Evangeliet? Kbh. 1915.
 * *Dorney, C. G.*, Gør Kirken Fyldest? Overs. af *K. Kalkar*. Kbh. 1913.

Jurisprudents.

- Samling af Love og Anordninger m. m. for Aaret 1913. Afdel. B. 1.—2. H. Kbh.
 — — for Aaret 1914. Afdel. A. 1.—6. H. Kbh.
 — — for Aaret 1915. Afdel. A. 1.—3. H. Kbh.
 † *Munch-Petersen, H.*, Retspleje og Kultur. Kbh. 1913. 4.
 † *Bentzon, V.*, Skøn og Regel. Kbh. 1914. 4.
 † *Møller, A.*, Erstatningsansvaret ved Skibssammenstød. I. Erstatningsreglerne. Kbh. 1914.
 † *Ussing, H.*, Skyld og Skade. Bør Erstatningspligt udenfor Kontraktsforhold være betinget af culpa? Kbh. 1914.
Cohn, G. og N., Moderne Krigsret. Kbh. 1915.

Philosophi.

- Feilberg, L.*, Samlede Skrifter. 6.—13. H. Kbh. 1914—15. (Slutning).

Pædagogik.

- Vor Ungdom. Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. af pædag. Selskab ved *N. Bang*. Kbh. 1914—15.
Anderssen, Ö., Billeder av Dannelsesarbeidets Historie. IV. Det sidste Hundredaar. Krist. 1914 (Slutning).

-
- Lützhøft, H.*, Opdragelseslære. I. Grundtræk af Sjælelæren. Kbh. 1914.
Schurmann, J., Histor. Efterretninger om det kgl. Skolelærer-Seminarium i Skaarup i Fyen i Tidsrummet 1803—1853. Odense [1853]. Tvl.
 Den danske Folkeskole gennem 100 Aar. 1814—1914. Et Festskrift. 2. Opl. Kbh. 1914. Fig. Portr.
-

- † *Tuxen, S. L.*, Beretning om Undervisningen i Gymnasieskolerne. Kbh. 1914.
 * Skriftlige Opgaver til Studentereksamen, udg. af *E. Spang-Hansen*. I. H. Opgaver til Oversætt. fra Dansk til Engelsk

og Tysk. 1910—14. 2. H. Danske Stile, Histor. Opgaver (Modenhedsprøven), engelske og tyske Genfortællingsstile, engelske og tyske frie Stile. 1910—14. Kbh. 1914. 2 Bd.

† Meddelelser ang. de højere Almenskoler i Danmark for Skoleaaret 1912—13. Udg. af *A. P. Weis*. Kbh. 1914. 4.

† Indbydelsesskrifter til de offentlige Eksaminer i danske Skoler 1914. 42 Bd.

Borgen, V. A., Efterretninger om det v. Westenske Institut fra dets Stiftelse til nærværende Tid. Kbh. 1840. SPR.

* Soransk Tidsskrift, udg. af Soransk Samfunds Bestyrelse. 6. Bd. Kbh. 1912. Tvl. Portr.

* Askov Lærlinge. Aarsskrift for 1912—14. Kolding 1914. Fig. Portr.

† Universitets- og skole-annaler. Ny række. 26.—28. aarg. Krist. 1912—13. 3 Bd.

† Indbydelsesskrifter til de off. Eksaminer i svenske Skoler 1914. 95 Bd. 4. samt 58 Bd. 8.

† Aarvog for Københavns Universitet, Kommunitetet og den polyt. Lærestanstalt for 1909—1910, udg. af *H. Munch-Petersen*. Kbh. 1914. 4.

Statsvidenskaberne.

Nationaløkonomisk Tidsskrift. Udg. af Nationaløkon. Forenings Bestyrelse. Redig. af *E. Cohn*. Kbh. 1914—15.

Æsthetik.

Andersen, V., Kritik. Sprog og Litteratur. Kbh. 1914.

† *Normann, I. C.*, Ifflands, Schillers og Goethes Indflydelse paa Skuespilkunsten i Slutn. af 18. og Begynd. af 19. Aarh. Kbh. 1914.

Musik.

Erslev, Anna, Tonekunstens Mestre. Kbh. 1914. Fig. Portr.

Kunst.

J. D. Herholdt og hans Værker. Udg. af hans Elever ved *A. Clemmensen*, *H. J. Holm* og *H. Storck*. Kbh. 1898. Fol. Fig. Tvl. Portr.

Meier, Fr. J., Efterretninger om Billedhuggeren Joh. Wiedewelt. Kbh. 1877. Portr.

* Kunstmuseets Aarsskrift. I. Kbh. 1914. 4. Fig. Tvl.

Lægevidenskab.

Dansk Sundhedstidende. Redig. af *C. Lorentzen*. Kbh. 1914—15. Fig.

* *Saugman, Chr.*, Fieber und Nachtschweisse. Sonderabdruck aus Handbuch der Tuberkulose. Lpz. 1914. 4.

* —, Zur Technik des künstlichen Pneumothorax. Sonderdruck. Würzburg 1914. Fig. Tvl.

Holm, N., Livet i Alderdom. Kbh. 1910.

De matematiske Videnskaber.

Nyt Tidsskrift for Matematik. Redig. af *C. Juel* og *V. Trier*. A og B. Kbh. 1914 - 15.

* *Krüger, Chr.*, Lærebog i Matematik for Gymnasiets matematurvidensk. Linie. I. A. Aritmetik og Algebra for alle tre Linier. I. B. Aritmetik og Algebra. Kbh. 1913—14. 2 Bd. (Slutning).

* *Smith, O. A.*, Lærebog i Algebra. Kbh. 1914.

* —, Matematik og Regning for Realklassen. Kbh. 1914.

Descartes, R., La géométrie. Nouv. éd. Paris 1886. 4. Fig.

* *Petersen, Jul.*, Lærebog i Plangeometri for Gymnasiets sproglige og mat.-naturvid. Linier samt Realklassen. 3. Udg. ved *C. Hansen*. Kbh. 1914.

Physik.

Fysisk Tidsskrift. Udg. af Selsk. for Naturlærens Udbredelse. Redig. af *H. M. Hansen* og *E. S. Johansen*. Kbh. 1914—15. Fig.

Naturhistorie.

Fra Naturens Værksted. Populært Tidsskrift for Naturkundskab. Redig. af *W. Dreyer*. Kbh. 1914—15. Fig. Tvl.

* *Stockmarr, A.*, og *J. O. Bøving-Petersen*, Zoologi for Mellemkolen. II. Hvirvelløse Dyr. Mennesket. 2. Opl. Kbh. 1915. Fig. Tvl.

Danmarks Fauna. 15. *C. V. Otterstrøm*, Fisk. II. Blødfinnekfisk. 16. *A. C. Jensen-Haarup* og *K. Henriksen*, Biller. III. Træbukke. 17. *A. Klöcker*, Sommerfugle. IV. Natsommerfugle. 3. Del. Kbh. 1914 - 15. 3 Bd. Fig. Tvl.

- Wesenberg-Lund, C.*, Insektlivet i ferske Vande. Kbh. 1915.
Fig.
- Fabre, J. H.*, Instinktets Mysterier hos Insekter og Edderkopper. Overs. af *W. Dreyer*. Kbh. 1915. Fig.
- Johansen, Joh. P.*, Danmarks Rovbiller. Kbh. 1914. Fig.
- Heide, F.*, Sommerfugle-Atlas med forklarende Tekst. 2. Opl. Kbh. 1913. Tvl.

* *Simonsen, K.*, Biologi for Gymnasiets matem.-naturvidenskabelige Linie. Kbh. 1914. Fig. Portr.

Hegi, G., Illustrierte Flora von Mittel-Europa. 36. Lief. samt 6. Bd. 5.—7. Lief. München 1914—15. Fig. Tvl.

-
- ‡ Danmarks geologiske Undersøgelse. II. Række. Nr. 22. Kbh. 1913. Fig. Tvl.
- Brünnich Nielsen, K.*, Crinoiderne i Danmarks Kridtfløjtringer. Kbh. 1913. Fig. Tvl.

Havedyrkning.

- Nordisk illustreret Havebrugsleksikon Redig. af *L. Helweg*. 2. forøg. Udg. Kbh. 1912. Fig.
- Brandt, G. N.*, Stauder. En Vejledning for Havevenner. Kbh. 1915. Fig.

Krigsvæsen.

- v. Bernhardt, F.*, Tyskland og den næste Krig. Overs. af *L. v. Kohl*. Kbh. 1915.
- Grønvold, L. A.*, Forsvarsbogen. 2. revid. Udg. Kbh. 1912. Tvl. Portr.

Søværnen og Søkrigsværnen.

- Weyer, B.*, Taschenbuch der Kriegsflotten 1914—15. 2. erweit. Ausg. München 1915. Fig. Tvl.

Geographi og Rejser.

- Petermanns Mitteilungen*. Herausgeg. von *P. Langhans*. Gotha 1914—15. Fig. Tvl. Kort.
- Geografisk Tidsskrift. Redig. af *O. Olufsen*. Kbh. 1914—15. 4. Fig. Kort.

Scotts sidste Rejse. Med Forord af *Fr. Nansen* og Efterskrift

af *Fr. Gran*. [Overs. af *A. Mikkelsen*]. Kbh. 1914. Tvl. Portr.

Historie.

† *Hatt, G.*, Arktiske Skinddragter i Eurasien og Amerika. En etnografisk Studie. Kbh. 1914. Fig. Tvl.

* *Holtten-Bechtolsheim, H.*, Græsk Mythologi. Sorø 1914. Fig.

* —, Græsk Religion. Sorø 1914.

* —, Græske Sagn. Sorø 1915.

Bojesen, E., Sagnet om de Saliges Øer. Kbh. 1856. Spr. fra Sorø Akademis Skole.

Lütken, A., og *H. Holst*, Opfindelsernes Bog. 4. Bd. Kbh. 1914. Fig. Tvl.

Holst, H., Opfindernes Liv. 1. Del, 1—2; 2. Del, 1—2. Kbh. 1914—15. 2 Bd. Fig. Portr.

Steenstrup, Joh., Historieskrivningen, dens Udvikling gennem Tiderne, dens Væsen og Formaål. Kbh. 1915.

* *Møller, H. L.*, Lærebog i Historie for Gymnasiet. I. Almindelig Historie. Ældtid og Middelalder. Kbh. 1914. Fig.

Britisk Hvidbog. Correspondance vedrør. den europæiske Krise. Kbh. 1914. 4.

Kongeriget Belgien. Diplomatisk Noteudveksling vedrør. Krigen 1914. Kbh. 1914. 4.

Russisk Orange-Bog. Samling af diplomatiske Dokumenter. Kbh. 1914. 4

Den tyske Hvid-Bog. Foreløbigt Memorandum og Aktstykker ang. Krigens Udbrud. Kbh. 1914. 4.

King Albert's book. London [1914]. 4. Tvl. Portr.

The Times history of the war. 1.—37. part. London 1914—15. Fig. Kort. Portr.

Jensen-Tusch, H., o. fl., Verdenskrigen 1. 21. H. Kbh. 1914—15. Fig. Kort. Portr.

Hedin, S., Från fronten i Väster, Sept. Nov. 1914. Stockh. 1915. Fig. Tvl. Kort.

Larsen, K., Under den store Krig. Kbh. 1915.

Engelske Soldaterbreve. Udg. og indledede af *H. Nielsen*. Kbh. 1915.

Schmidt, K., Napoleons Hjemkomst fra Elba. Odense 1914.
Fig.

Jensen, N. P., Den fransk-tyske Krig 1870—71. Kbh. 1896. 4.
Fig. Tvl. Portr.

Loliée, F., Talleyrand. Overs. af *A. Moth-Lund*. Kbh. 1914.
Portr.

Nielsen, Grønvald, William Gladstone. 2. Opl. Ved Udvalget
f. Folkeoplysning's Fremme. Kbh. 1914. Fig. Tvl. Portr.

Schütte, G., Altyskerne og Danmark. Kbh. 1914.

Gjerløff, N. S., Bismarck i 1870—71. Kbh. 1914.

Graversen, H., Paul Gerhardt. Med et Udvalg af hans Salmer
og Sange. Kbh. 1914. Portr.

Brandes, G., Wolfgang Goethe. 1.—12. H. Kbh. 1915 (Afsluttet).

Balla, J., Rothschilderne. Husets Historie. Overs. af *C. Behrens*.
Kbh. 1914. Tvl. Portr.

Schumacher, G. F., Genrebilder aus dem Leben eines sieben-
zigjährigen Schulmannes, ernsten und humoristischen Inhalts.
Schleswig 1841.

Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl.
nord. Oldskrift-Selskab. 3. Række. Kbh. 1914—15. Fig.
Tvl.

Danske Magazin. 6. Række, 2. Bd. 2. H. Kbh. 1914. 4.

Historisk Tidsskrift. 8. Række. Udg. af den danske histor.
Forening. Redig. af *Kr. Erslev*. Kbh. 1914.

Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 4. Række. Redig. af
S. Nygård. Kbh. 1914—15.

Fra Arkiv og Museum. Tidsskrift for Østifternes Historie og
Topografi. Kbh. 1914 Fig.

Aarvog for Historisk Samfund for Præstø Amt. 1.—3. Aarg.
Næstved 1912—14. 3 Bd. Fig. Portr.

Jyske folkeminder, samlede af *E. T. Kristensen*. 9. samling.
Sagn og overtro fra Jylland. 2. samlings 2. afdeling.
Kolding 1888.

Vore Fædres Kirketjeneste, belyst ved Exempler, optegnede
efter Folkemunde. Ved *E. T. Kristensen*. Aarhus 1899.

Lorenzen, V., De danske Franciskanerklostres Bygningshistorie.
Kbh. 1914. 4. Fig Tvl.

Kraks Vejviser. 1914. 145. Aarg. Kbh. 4.

* Fortegnelse over to Hundrede af Baroniet Gaunøs Malerier af ældre Malere samt over dets Portrætsamling. Kbh. 1914.

* *Eliassen, P.*, Museet paa Koldinghus. 25 Aars Udvikling og Virksomhed. Kolding 1915. Fig. Portr.

† Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk. 5. Række. Litra D. Nr. 30 (2. H.); Nr. 31 (1. H.); Litra E. Nr. 9. Kbh. 1913-14. 3 Bd. 4.

† —. Statistiske Meddelelser. 4. Række. 42.—44. Bd. 3 Bd. Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1915. Udg. af *S. Hennings*. Redig. af *P. Hennings* og *A. C. Bille-Hansen*. Kbh. 1915. 4.

Fabricius, A., Illustreret Danmarkshistorie for Folket. 4. Udg., revideret og forøget af *K. Fabricius*. 1. Bd. Oldtid og Middelalder. Kbh. 1914. Fig. Tvl. Portr.

Acta pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrør. Danmark 1316—1536. 6. Bd. 1513—1536 og Tillæg. Udg. af *A. Krarup* og *J. Lindbæk*. Kbh. 1915 (Slutning).

Begtrup, H., Det danske Folks Historie i det 19. Aarh. 56.—61. H. Kbh. 1914 (Slutning).

Jensen, N. P., Kampen om Sønderjylland. 2. Bd. 1849. Kbh. 1915. Fig. Kort. Portr.

Bajer, F., Nordens, særlig Danmarks Neutralitet under Krimkrigen. Kbh. 1914.

Koch, L., Oplysningstiden i den danske Kirke 1770—1800. 1. Halvbind. Udg. af Selsk. f. Danmarks Kirkehist. Kbh. 1914.

Gøtzsche, Joh., Træk af en jysk Vækkelses Historie i det 19. Aarh. Kbh. 1914.

Atlanten. Medlemsblad for Foreningen „De danske Atlanterhavsøer“. Redig. af *I. Windfeld*. Nr. 125—136. Kbh. 1914—15. Fig.

† Meddelelser om Grønland, udg. af Kommissionen for Ledelsen af de geol. og geograf. Undersøgelser i Grønland. 23. H. 3. Afd. Kbh. 1914.

Traustedt, M., Rejseerindringer fra Grønland 1892. Kbh. 1895. Fig. Kort.

Rasmussen, K., Min Rejsedagbog. Kbh. 1915. Kort.

Sønderjydske Aarbøger. 1914. 1. Halvbind. Udg. af *H. P.*

Hanssen-Nørremølle, P. Skau og N. Andersen. Aabenraa 1914.

* *Lebeck, A.*, Tyve Aars Elever. Den nordslesvigske Skoleforenings Virksomhed fra 1894—1913. Haderslev.

Personalthistorisk Tidsskrift. 6. Række. Redig. af *P. Hennings*. Kbh. 1914.—15.

Genealogisk Tidsskrift, udg. af Dansk geneal. Institut ved *Th. Hauch-Fausbøll*. Med Tillæg. Kbh. 1914. 4. Portr.

Danmarks Adels Aarbog. Redig. af *H. R. Hiort-Lorenzen* og *A. Thiset*. 32. Aarg. Kbh. 1915. Fig. Tvl. Portr.

Kraks blaa Bog. Kbh. 1915.

Bang, V., Fyens Stifts Biskopper efter Reformationen. U. A. [Særtryk af „Fyens Stiftstidende“].

Elvius, S., Danmarks Præstehistorie i Aarene 1885—1914. 1.—3. H. Odense 1914—15. Portr.

Groshennig, M., og *Th. Hauch-Fausbøll*, Danmarks Præstehistorie 1884—1911. 13.—15. H. Kbh. 1914—15.

* *Hasselager, A. K.*, Korte Biografier af Studenterne fra 1864 (og Januar 1865). Næstved 1914.

Memoirer og Breve, udg. af *J. Clausen* og *P. F. Rist*. XXI. Efterladte Optegnelser af Generalfiskal *P. Uldall*. Kbh. 1914.

Gemt og Glemmt. Minder fra gamle Dage, udg. af *L. Bobé* og *C. Dumreicher*. 1. Kbh. 1915. Portr.

Andræ, P., Gehejmeraadinde Andræs politiske Dagbøger. 1. Kbh. 1914. Portr.

Schebel, E., Bastholm og Balle. [Særtryk af Dansk Maanedsskrift, redig. af *M. G. G. Steenstrup*. Kbh. 1868. 2. Bd.].

Rønning, F., N. F. S. Grundtvig. 4. Bd. 2. Del. Kbh. 1914. Portr. (Slutning).

Pontoppidan, M., En dansk Landmand, L. la Cour til Skjærsø. Kbh. 1914. Tvl. Portr.

Nygård, F., Jakob Chr. Lindberg. Et Mindeskrift. Odense 1897. Portr.

Luxdorffs Dagbøger, i Uddrag udg. ved *E. Nystrøm* af Selsk. f. Udg. af Kilder til dansk Historie. 1. Bd. 1.—2. H. Kbh. 1915.

Molbech, C., D. G. Moldenhawer som Bibliothekar og hans Fortienester af det store Kongelige Bibliothek. Kbh. 1824.

Bodenhoff, E., Den gamle General. Uddrag af Generalmajor *Fr. G. v. Müllers* efterladte Papirer. Kbh. 1914.

Kyrre, H., Knud Lyne Rahbek, Kamma Rahbek og Livet paa Bakkehuset. Kbh. 1914. Fig. Portr.

Rasmussen, R. P., Vilhelm Rothe. Et Omrids af hans Liv og hans Forfatterskab. Kbh. 1906. Portr.

Kaiser, C. R., Andreas Gottlob Rudelbach, ein Zeuge der lutherischen Kirche im 19. Jahrh. Lpz. 1892. Portr.

- Brevveksling og Dagbogsoptegnelser fra 1848—50 vedrør. *H. F. Rørdam*. Udg. af *K. Rørdam*. Kbh. 1914. Portr.
- * Til Prof. Chr. Saugman paa 50 Aarsdagen den 16. Dec. 1914, fra Kurgæster og Venner. Kbh. 4. Fig. Portr.
- Olrik, I.*, Ernst Trier. Med et Forord af *E. Koch*. Kbh. 1914. Fig. Portr.
- Zahle, Natalie*. I. Mit Liv. N. Zahles efterladte Papirer ved *Th. Moltke*. II. N. Zahle i sit Liv og sin Virken af *H. Skram*. Kbh. 1914. Fig. Portr.

-
- Historisk Tidsskrift. Udg. af den norske histor. Forening. 5. Række. Krist. 1914—15.
- Norges Historie af *A. Bugge, E. Hertzberg, O. A. Johnsen, Y. Nielsen, J. E. Sars* og *A. Taranger*. 101.—118. H. Krist. 1914—15. Fig. Tvl. Portr.
- Angell, H.*, Syv-Aars-Krigen for 17. Maj (1807—14). 3.—25. H. Krist. 1914. Fig. Tvl. Portr. (Slutning).
- Nordmænd i det 19. aarh. Udg. ved *G. Gran*. 31.—36. h. Krist. U. A. (Slutning).
- Manthey, A. C.*, Dagbøger for Aar. 1856—1874. 2. Bd. 5.—6. H. Udg. af den norske histor. Forening. Krist. 1914—15.

-
- Historisk Tidsskrift. Utg. af svenska histor. föreningen genom *T. Højer*. Stockh. 1914—15.

- Mann, T.*, Der Islam einst und jetzt. Bielefeld u. Lpz. 1914. Fig. Tvl. [Monogr. zur Weltgeschichte. 32].

-
- Casse, F.*, Boerfolket, dets Udvikling, Kamp og Underkuelse. Kbh. 1914. Portr.
- Larsen, K.*, De, der tog hjemmefra. 4. Bd. Kbh. 1914.

Sprogvidenskab.

- * *Madvig, J. N.*, Latinsk Sproglære til Skolebrug. 3. forbedr. Udg. Kbh. 1852. [med Tilføjelser af afd. Overlærer A. Bruun].
- * *Larsen, J. K.*, Fra den romerske Republiks Opløsningstid. Cicero i Aarene 63—56 f. Chr., belyst ved Uddrag af hans Taler og Breve og af Sallusts Catilina. Kbh. 1915.

-
- * *Ipsen, P. L.*, Tysk Grammatik til Skolebrug. 3. forbedr. Udg. Kbh. 1914.

* *Brask, Th.*, Der, die, das. Tyske Navneords Køn. Kbh. 1915.
Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch 4. Bd. 1. Abtheil.
 IV. Theil. 3 Lief.; 4. Bd. 1. Abtheil. VI. Theil. 1. Lief.;
 10 Bd. 3. Abtheil. 1. Lief.; 11. Bd. 3. Abtheil. 3. Lief.;
 12. Bd. 1. Abtheil. 11. Lief.; 13. Bd. 12. Lief.; 15. Bd.
 1. Lief.; 16. Bd. 1. Lief. Lpz. 1914—15. 4.

Murray, J. A. H., A new English dictionary on historical principles. Vol. IX (speech-standard og su-subterraneous). Vol. X (traik-trinity). Oxford 1914—15. 4.

* *Jespersen, O.*, og *Chr. Sarauw*, Engelsk Begynderbog. 10. Opl., delvis omarbejdet. Kbh. 1914. Fig.

* *Hansen, Ad.*, og *Joh. M. gnussen*, Engelsk Læsebog for ældre Begyndere. 1. Del. 5. Opl.; 2. Del. 4. ændrede Udg. [ved *V. Falkenstjerne*]. Kbh. 1914. 2 Bd.

* — —, Glossarium til Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, 1. og 2. Del. 4. forøg. Udg. [ved *V. Falkenstjerne*]. Kbh. 1914.

* Engelske Forfattere for Gymnasiet. Nr. 1—6. Kbh. 1915. 11 Bd.

* *Dickens, Chr.*, Selected sketches with annotations by *D. Grünbaum* and *J. Grønæk*. Kbh. 1915.

Arkiv för nordisk filologi, utg. genom *A. Koch*. Ny följd. Lund 1914. 15.

Danske Studier, udg. af *M. Kristensen* og *A. Otrik* for Univ.-Jubil.s danske Samfund. Kbh. 1913—14.

Dahl, B. T., og *H. Hammer*, Dansk Ordbog for Folket. Kbh. 1907—14. 2 Bd.

* Dansk Læsebog for Mellemskolen. I (1. Mellemskoleklasse). Ved *Cl. Clausen* og *H. Hansen*. Kbh. 1915. Fig.

* Litteraturlæsning for Skolen. Værker og Udvalg, udg. ved og forsynet med Indledning og Noter af Lærere ved Stats-skolen i Randers. 1.—6. H. Kbh. 1913.

50 danske Digte til Skolebrug. Samlede af *L. P. Poulsen*. Kbh. 1914.

Feilberg, H. F., Bidrag til Ordbog over jyske Almuesmål. Udg. af Univ.-Jubil.s danske Samfund. 43.—44. H. Kbh. 1914 (Slutning).

Hagerup, E., Om det danske Sprog i Angel. Kbh. 1854.

Den græske og latinske Literatur.

Die Lustspiele des *Aristophanes*. Deutsch von *I. I. C. Donner*. Lpz. und Heidelberg 1861—62. 3 Bd.

- Ameis, K. F.*, Anhang zu Homers Odyssee, Schulausgabe. 1.—4. H. 3. Aufl., besorgt von *C. Hentze* [1. H. er 4. Aufl.]. Lpz. 1889—1900.
- * *Sofokles*, Elektra. Overs. af *Th. Siersted*. 2. Udg. Odense 1913.
- Theokritos*, Udvalgte Digte, overs. af *Sigurd Müller*. Med Tegninger af *L. Frølich*. Kbh. 1915. Fig.

- Arrianos*, Alexandros' Bedrifter. Overs. af *M. Cl. Gertz*. Udg. af Selsk. til hist. Kildeskrifters Oversætt. 3.—4. H. Kbh. 1914—15.
- Plutarch*, Biografier. 2. Udvalg. Overs. af *K. Hude*. Udg. af Selsk. til hist. Kildeskrifters Oversætt. 2.—3. H. Kbh. 1914—15.

Falsterus, Chr., Vigilia prima noctium Ripensium, sive specimen annotationum in A. Gellium. Hafniæ 1721.

De nyere Litteraturer.

- Auerbach, B.*, Auf der Höhe. Roman in 8 Büchern. 4. Aufl. Stuttg. 1866. 3 Bd.
- Ebers, G.*, Eine ägyptische Königstochter. Histor. Roman. 5. Aufl. Stuttg. u. Lpz. 1877. 3 Bd.
- , Uarda. Roman aus dem alten Aegypten. 6. Aufl. Stuttg. u. Lpz. 1878. 3 Bd.
- v. Hofmannsthal, H.*, Komædien om Enhver. Fordansket ved *Joh. Jørgensen*. Kbh. 1915.

- Alfrædi Islenzk.* Islandsk encyklopædisk Litteratur. II. Rimtöl. Udg. for Samf. t Udg. af gl. nord. Litt. ved *N. Beckman* og *Kr. Kålund*. Kbh. 1914.
- Orkneyinga Saga. Udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *S. Nordal*. 2. H. Kbh. 1914.
- Gunnarsson, G.*, Borgslægtens Historie. 2 Udg. Kbh. 1915. 2 Bd.

- Hegelund, P.*, Susanna og Calunnia. Udg. f. Univ.-Jubil.s danske Samfund af *S. Birket Smith*. Kbh. 1888—90.
- Palladius, P.*, Danske Skrifter. Udg. for Univ.-Jubil.s danske Samfund af *Lis Jacobsen*. 5. Lev. Kbh. 1914.
- Danske Viser fra Adelsvisebøger og Flyveblade. 1530—1630. Udg. af *H. Grüner Nielsen* med Ordbog af *Marius Kristensen*. 2.—3. Bd. Kbh. 1914—15.
- Dansk Renaissance Digtning eller Udvalgte Stykker af den Verdslige Poesi mellem Arreboe og Holberg. Udg. af *V. J. v. Holstein Rathlou*. Aarhus 1914.

- Ewald, Joh.*, Samlede Skrifter, udg. af *H. Brix* og *V. Kuhr*.
2. Bd. Kbh. 1915.
- * *Heiberg, J. L.*, Aprilsnarrene. Med Oplysn. udg. af Dansk-
lærerforen. ved *F. Christensen*. 2. gennemsete Udg. ved
A. Sørensen. Kbh. 1914.
- Holbergiana*. Smaa-Skrifter af og om *L. Friherre af Holberg*.
Udg. af *A. E. Boye*. Kbh. 1832—35. 3 D. i 2 Bd.
- Søren Kierkegaards* Papirer, udg. af *P. A. Heiberg* og *V. Kuhr*.
6. Bd. 1844—45. Kbh. 1914.
- Larsen, A. C.*, Gennem mange Aar. Foredrag og mindre Af-
handlinger. Kbh. 1915 2 Bd. Forf. Portr.
- Rørdam, V.*, Kampen mod Bål. Et bibelsk Drama. Kbh. 1914.

-
- Bjørnson, Bj.*, Århundredernes Legende. Gjenfortalt efter *V.*
Hugo. Krist. 1911. Portr.
- Moe, J.*, Samlede Skrifter. Hundredaarsudgave. Krist. 1914.
2 Bd. Portr.

-
- Den gule Jakke. Et chinesisisk Skuespil i 3 Akter. Overs. af
L. v. Kohl. Kbh. 1915.

-
- Briefwechsel zwischen *H. L. Martensen* und *J. A. Dorner*,
1839—1881. Berlin 1888. 2 Bd.

Literær- og Literaturhistorie.

- Lübker, F.*, Reallexikon des klassischen Altertums. 8. umgearb.
Aufl. Lpz. 1914. Fig.
- Nordisk Tidsskrift for Filologi. 4. Række. Redig. af *H. Røder*.
Kbh. 1914—15.
- Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, udg. af det philol.-
histor. Samfund. Nr. 95. *Elisabeth Westergaard*, Skotsk
Litteratur i det 17. og 18. Aarh. Nr. 96. *Petronius*, Tri-
malchios Middag. Paa Dansk ved *K. Schwanenflügel*.
Nr. 97. *Rasmus Bartholins* Tale om det danske Sprog.
Overs. fra Latin ved *C. Behrend*. Kbh. 1914—15.
- Robert, C.*, Oidipus. Geschichte eines poetischen Stoffs im
Griechischen Altertum. Berlin 1915. 2 Bd. Fig.

-
- Petzholdt, J.*, Katechismus der Bibliothekenlehre. 3., neu
durchgesehene Aufl. Lpz. 1877. Fig. Tvl.
- Dahl, S.*, Dansk Biblioteksfører. Kbh. 1915
- † Bibliotheca Danica. Udg. af det kgl. Bibliotek. Supplement
ved *L. Nielsen*. Kbh. 1914. 4.
- † Katalog over Erhvervelser af nyere udenlandsk Litteratur ved

Statens offentlige Biblioteker 1913. Udg. ved S. Blöndal. Kbh. 1914.

† Statsbiblioteket i Aarhus. 14—17. Aarhus 1914—15.

* Herlufsholm Skoles Discipelbogsamling i Maj 1914. Næstved [1914].

* Fortegnelse over Pastor A. Jantzens Bogsamling Kbh. 1914.

Mønt- og Medaillesamlingen

har som Gave fra Lærer K. Hoffman modtaget et Eks-emplar af Christian VIII og Caroline Amalies Kronings-medaille.

Discipelbogsamlingen.

Siden Katalogets Trykning (i Maj 1914) er Samlingen forøget med følgende Bøger:

1.

Angell, H.: Naar et lidet Folk kæmper for Livet. 14. (Gave fra Discipel Luun).

Bang, Herman: Sommerglæder. 03.
Udvalgte Fortællinger. 99.

Bergsøe: Bruden fra Rørvig. Hvem var han? 14.
Fra den gamle Fabrik. 14.
Fra Piazza del Popolo. 2 Bd. 14.
I Sabinerbjergene. 14.
Udvalgte Fortællinger. 14.

Clayton: Gangajs Pilgrimsfærd o. a. Fortæll. 13.

Eastman: Indianerne og Dyrefolket. 14.

Ewald, C.: Eventyr 1—4, 9 og 12. 4 Bd. 08—11.

Fleuron, Sv.: Det røde Kobbelt. 14.

Gjellerup: Rudolph Steens Landpraksis. 2 Bd. 13.

Gudlaugsson, J.: Solrun og hendes Bejlere. 13.

Gunnarsson, G.: Den danske Frue paa Hof. 13.
Den unge Ørn. 14.
Gæst den Enøjede. 13.

Hansen, Emma: Rektor Ib. 14.

Hansen, E.: Det skjulte Land. 11.

Henty, G. A.: Med Napoleon. 12.
Under Løvebanneret. 11.

Hostrup: Komedier III. 86.

Janson, Gustaf: Spekulationen Costa Negra. (Gave fra Discipel Rathsack).

Janssen, Børge: Prinsessens Kammerherre. 14.

Jerome, Jerome: Tre gamle Dreng. 14.
Tre Mand i en Baad 09.

- Jürgensen, Jürgen*: Christian Svarres Kongofærd. 09.
Feber. 11.
Opfylder Jorden! 10.
- Kellermann, B.*: Tunnelen. 13.
- Kipling*: Med Natekspressen Aar 2000. 14.
- Kristensen, Sigurd*: Den lille Landstryger. 14.
- Lagerløf, Selma*: Kejseren af Portugalien. 14.
- Lermontoff*: Vor Tids Helt. 09.
- Lie, Bernt*: I Marjastilla. 14.
- London, Jack*: Kong Alkohol. 14.
Maanedalen. 14.
Martin Eden. 13.
Paa Eventyr. 14.
Sneens Datter. 12.
Ulvehunden. 14.
Vagabondliv. 15.
- Maclaren, Jan*: Bulbider og hans Dreng. 09.
- Münchhausens Rejser og Eventyr. 09. (Gave fra Discipel Bird).
- Norris, Frank*: En Kvindes Magt. 12.
- Orczy, Baronesse*: Den røde Pimpernel. Jeg vil hævne. 14.
- Poulsen, L. P.*: Kamp og Sejr. 14.
- Pyle, Howard*: Robin Hood. 08.
- Reumert, Elith*: Skøn-Jomfru. 14.
- Roberts, Charles*: De vilde Frænder. 14.
- Sick, Ingeborg Maria*: Af Jord. 07.
Jomfru Else. 13.
- Stender, A.*: Skolekammerater. 14.
- Thompson, E. S.*: Vilde Dyr, jeg har kendt. 5—6. 11.
- Wells, H. G.*: Klodernes Kamp. 12.
- White, Stuart*: Kampen om Skoven. 14.

2.

- Begtrup, Eline*: Carl v. Linné. Folkeopl. 14.
- Hasselager*: Herlufsholm 1865—1915. 15.
- Jensen, N. P.*: Kampen om Sønderjylland 1849. 15.
- Lange, Kristen*: Florence Nightingale. Folkeopl. 15.
- Rützebeck, H.*: Absalons By. 07.
- Østrup*: Islam. Folkeopl. 14.

3.

- Helms, Marie*: Fra Sicilien. 13.
- Lütken og Holst*: Opfindelsernes Bog. IV. 14.
- Mikkelsen, Ejnar*: Tre Aar paa Grønlands Østkyst. 14.
- Mortensen*: Stæren, Myreløven o. a. Skitser. 05.
- Olufsen*: Sahara. 14.
- Warming*: Nedstammingslæren. Folkeopl. 15.

4.

- Illustreret Tidende 1913—14 og 1914—15. I. 3 Bd.

Til Forøgelse og Vedligeholdelse af Bogsamlingen, der nu tæller ca. 2630 Bind, yder hver Discipel aarligt et pligtigt Bidrag af 2 Kr. og Stiftelsen et Tilskud paa 50 Kr.

Den fysiske Samling.

Til den fysiske Samling er der i Skoleaarets Løb anskaffet følgende:

- 6 Farvefiltre.
 - 1 Termometrograf.
 - 2 Rør med flydende Kulsyre, det ene til Paavisning af den kritiske Tilstand.
 - 1 Stærkstrømsmikrofon.
 - 5 Kapaciteter à 2 Mikrofarad.
 - Adskillige Porcelænsskaale og Bægerglas m. m.
 - En Del af de hyppigst brugte Kemikalier.
 - En Del Værktøj af forskellig Art.
- Desuden er der udført adskillige Reparationer paa Dynamomaskinen, Akkumulatorerne og flere fysiske Apparater.

Den naturhistoriske Samling

har modtaget følgende Gaver;

- En Samling histologiske Præparater (Docent Stamm).
- En Kasse Mineraler (Mineejer Schneider, Arizona).
- Vulkansk Aske fra Vesuv og Brunjernsten (forvitret Jernspat) (Discipel H. Ødum).
- En Paddehatkoral (Discipel H. Fensbøl).
- En Jordkrebs (Discipel B. Bird).

- I Skoleaaret 1914--15 er anskaffet:
- 2 Drypsten fra Harzen, Koraller fra Gotland, Præparat af Foraminiferer, Præparater af Æggestok af Ko og Høne, af Fuglelunge og Flodkrebs.

Den botaniske Have

har modtaget Gaver fra Universitetets botaniske Have.

Skoler, som maatte ønske at modtage Planter, kan om Efteraaret henvende sig til Adjunkt Ferdinand.

Den geografiske Samling

har modtaget fölgende Gaver:

2 Pilekoggere fra Sydhavserne (Discipel M. Schaumburg-Müller).

Der er anskaffet:

8 Stereoskopbilleder.

1 Lysbilledapparat med Kinematograf og Apparat til mikroskopisk Projektion.

Meteorologisk Institut's Aftenvejrberetning.

Eksaminer i Sommeren 1915.

Studentereksamen og Mellemskoleeksamen.

Den *skriftlige* Del falder efter Ministeriets Bestemmelse i Dagene den 7.—11. Juni.

Den *mundtlige* Del afholdes efter nedenstaaende Skema.

Torsdag den 17. Juni.

Kl. 8. VII. Historie (G. Th. A. Müller).

Fredag den 18. Juni.

Kl. 8. VII ns. Engelsk (Vb. Ingemann Ottosen).

11. IV. Engelsk (Mi. Ingemann Ottosen).

Lørdag den 19. Juni.

Kl. 8. VII. Fransk (Mø. H. Madsen).

3. VII ks + mn. Engelsk (Vb. Ba.).

Mandag den 21. Juni.

Kl. 11. VII ns. Tysk (Mø. Ingerslev).

3. VII ks + ns. Fysik (Hm. P.).

Tirsdag den 22. Juni.

Kl. 8. VII ks. Latin (Bg. Rosenberg).

- Kl. 11. IV. Latin (Bg. Rosenberg).
 5. VII mn. Naturfag (Fe. Wl.).

Onsdag den 23. Juni.

- Kl. 8. VII ks. Græsk (Bg. Rosenberg).
 8. IV. Geografi (Fe. Mi.).

Torsdag den 24. Juni.

- Kl. 8. VII mn. Matematik (P. Josefsen).
 11. IV. Matematik (Hm. Josefsen).

Fredag den 25. Juni.

- Kl. 8. VII ns + mn. Oldtidskundskab (G. Bg.).

Lørdag den 26. Juni.

- Kl. 8. VII ns. Latin (Jt. Vb.).
 8. IV. Tysk (Mø. G.).

Mandag den 28. Juni.

- Kl. 8. VII ks + ns. Matematik (Wl. P.).
 3. VII mn. Fysik og Kemi (P. Hm.).

Tirsdag den 29. Juni.

- Kl. 8. IV. Fysik (Hm. P.).

Onsdag den 30. Juni.

- Kl. 8. VII. Dansk (Vb. Krarup).
 8. IV. Naturhistorie (Fe. Jt.).

Fredag den 2. Juli.

- Kl. 8. IV. Dansk (Vb. Ho.).

Mandag den 5. Juli.

- Kl. 2. IV. Historie (Ho. G.).

Aarsprøven for I, II, III, V og VI Klasse.

Saavel den skriftlige som den mundtlige Del falder i Dagene fra den 23. Juni til den 5. Juli. Det nærmere vil senere blive meddelt.

Tirsdag den 6. Juli meddeles Udfaldet af Eksamen, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Onsdag den 7. Juli Kl. 8 bliver Prøve for Aspiranter.

Sommerferien varer til Onsdag den 18. August, denne Dag iberegnet; dog maa de nyoptagne Disciple være paa Herlufsholm senest Kl. 12¹/₂ Middag. De ældre Disciple giver Møde inden Kl. 10 Aften.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gerning.

O. F. Bache.

1915.